

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 20.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejeman mesečno . . 1-80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna pettivrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Na primorski bojni črti mirno. - Naše čete osvojile višini Magura in Kreča. - Prodiranje nemško-holgarskih čet.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. avgusta. Uradno:

Včeraj je bilo na primorski bojni črti primeroma mirno. Ob Soči severovzhodno od Plavi so naše česte očistile levi breg reke slabejših sovražnih oddelkov, ki so se vgnezdili pri Globni in pri Britofu in ugrabile približno 50 ujetnikov. Popolnoma smo odbili nočni napad Italijanov na neki kos bojne črte v dolini reke Vipave.

Na bojni črti v dolini Fleims smo ujeli ob nekem podjetju proti sovražni predpostojanki jugozahodno od Cima di Bocche 60 mož in smo zaplenili 2 metalca granat. Odbili smo italijanske oddelke, ki so zvečer šli proti našim postojankam na Monte Zebio.

Dunaj, 20. avgusta. Uradno:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

17. avgusta. Na bojni črti ob spodnji Soči so tudi včeraj učinkovali naši topovi in metalci bomb na sovražne črte.

Na kraški planoti smo odbili sovražni protinapad; ujeli smo do 100 mož, med njimi 6 častnikov.

V odseku Tolmin je obstreljevalo naše topništvo kolodvor sv. Lucija, s katerega se je javilo, da vozijo vlaki po njem.

V zgornjem Cordevole in na planoti Tonezza so se naše baterije uspešno borile s sovražno artiljerijo.

Lastna skupina letal vrste Voisin je metala bombe na kolodvor Rihenberg na progi Gorica-Trst z zelo učinkovitim uspehom. Letalci so se vrnili nepoškodovani.

Sovražna morska letala so metala v minuli noči bombe na Benetke in na laguno pri Gradežu, ne da bi bili povzročili kako škodo.

Dunaj, 21. avgusta. (Kor. ur.) Iz vojnootiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba z dne 19. avgusta: Artiljerijske akcije na celi fronti. Posebno delovanje naše artiljerije v zgornji dolini Bela, kjer smo poškodovali železniško progo ob ustju Jezerske doline. Sovražna artiljerija je obstreljevala Gorico in poizkušala zadeti tudi soške mostove. Na Kraški planoti je začel sovražnik po ljutem topniškem ognju včeraj zvečer proti levemu krilu naših postojank napad, katerega je ustavil ogenj naših topov.

Ob prihodu Italijanov v Gorico.

Zagrebske »Novine« priobčujejo s fronte:

Zanimiv je bil prihod Italijanov v Gorico. Prve Italijane, ki so prišli v Gorico, so naši polovili in pobili. Nadporočnik Vitić se je bil z njimi po ulicah. Ko smo bili mi odšli, so prišli v mesto Italijani. Eden na konju je nosil črno zastavo. Nasproti mu je prišlo krog 30 deklet — »svoji, ki jih je bilo treba rešiti!« Pa toliko krvi preliti! Govoril sem z nekim ujetim italijanskim stotnikom. Rekel je: »La gente era contentissima (ljudje so bili preza-dovoljni)!«

Italijansko topništvo je pozobalo Dalmatince, a Italijane naše puške. Videl sem, kako so fantom od srda silile solze v oči. Da morajo brez najmanjše lastne krivde zapustiti, kar so bili toliko mesecev krvavo branili! Vendar si čul: »Hvala Bogu! Kogar Bog ljubi, tega tudi kara. Še nas je Hrvatov za mesec dni. Niti najmanj se ne bojimo Italijanov. Bog bo pomagal!« Slišal sem težko ranjene vzdihovati: »Pomagaj nam sinjska Gospa! Pa nam je tudi pomagala, ker ne bi bil ostal drugače od silnega topništva nihče živ!« Tako tudi je. To sem videl in slišal natanko

pripovedovati od vojakov, a izkusil sem tudi sam na sebi. Padli sta te dni dve bombi nad menoj in krog mene! A vsikdar so mi v mislih šuniceve: »Deva vas ščiti in brani, bodite jej vedno udani!« Dasi vedno pripravljen na pot v nebesa!

Včeraj sem šel v bojno črto na pokop padlih junakov. Pridem do vojakov, slo-necih ob naperjenih puškah. »Kako je, bratje?« Eden meni: »Dobro! Na Italijane čakam! Pred seboj vidim smrt. A te se ne bojim. Naj le pride tudi ona, ako je volja božja. Enkrat treba umreti!« Levo in desno pade tu in tam granata. A tudi krogla iz puške udari časih v drevo gosto zaraščenega gozda. Ugaja mi njegova hladnokrvnost. Dokler je takih, ni strahu pred prodiranjem sovražnika. Taki se ne umaknejo, dokler jim je glava na ramenih. Zavedajo se svoje dolžnosti, potem pa kar Bog da in sreča junaška! Nekdo piše v »Slovencu«: »Dalmatinci so proizvajali čuda, ime Dalmatincev je v vseh ustih.« In ne laže. Najboljši dokaz je to, da so fantje, dve uri prej nego jim je došlo povelje, da zapuste Podgoro, izvršili juris na Italijane in jih izgnali iz onega dela postojank, ki je bil njim določen v brambo. In trije so bili ujeti, ker sploh niso hoteli verjeti, da je umikanje. »Zürcher Tagesanzeiger« piše o njih: »Branili so se izročiti svoje orožje.« A eden, ki jim je bil utekel je pravil: Z bajonetom, kamenjem smo se bili in nazadnje grizli z zobmi! A ako bi bili imeli topništva, bi bila Podgora še sedaj naša! Pa do tega pride itak zopet preje ali kasneje.

Bojna črta pri Soči stoji trdno.

Vojni tiskovni stan, 19. avgusta. Karol grof Scapinelli poroča: Nova bojna črta, ki gre od Solkana do približno Devina ob morju, tam bolj proti Sv. Ivanu pri Devinu, se je ob zadnjih bojih znatno okrepila. Prenesla je obilni krst z ognjem težkih italijanskih topov že nad en teden.

Po izpraznitvi Gorice, kakor tudi ker smo popustili prednje postojanke na Doberdolu, tvori zdaj razdelilno črto soteska Dol v velikih potezah do Opatjega sela; soteska je globoko zarezana in gre po razdrapani kraški zemlji, na vznožju se vije cesta, ki so jo mesece in mesece obstreljevali sovražne granate.

Tudi novo bojišče, ki se nahaja le nekoliko bolj vzhodno od starega, za pravo Doberdolsko planoto, so prava kraška tla.

Kraj Opatje selo je že leto dni le kup razvalin; v vasi je le nekaj sto prebivalcev. Več mesecev so obstreljevali Italijani Opatje selo, ki je tvorilo dohod na goro sv. Mihaela.

Severno od morja do zaliva pri Sesljanu se dviga cesta ob skalnati obali proti Trstu, tam držimo stare črte.

Kratek sunek Italijanov proti Gorici zato tudi ni nič bolj nevaren Trstu, kakor je bil takrat, ko so se pričeli pred enim letom boji. Pot, ki vodi tja, je za nje pač težava, ker je utrjena.

Boji pri Gorici.

Rim, 19. avgusta. (K. u.) »Giornale d'Italia« pravi, da stoji Italijani pri Gorici nasproti ojačenim silam; na Krasu morajo nastopati proti aktivnemu odporu.

Lugano, 19. avgusta. V bojih pri Gorici je padel general Cartella, general Pittaluga je pa bil nevarno ranjen. Slikar Bocioni, ki je izvajal pred vojsko divjo gonjo za vojsko proti Avstriji, je padel kot prostovoljec pri Gorici.

Italijanska poročila iz vojnega ozemlja.

Lugano, 18. avgusta. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Boselli je v Turinu govoril zastopnikom časopisja in dijaštva o zmagi in o popolni dosegi narodnih strem-ljenj, a poročila listov z bojišča so taka, da

dalekosežna pričakovanja zavirajo. »Secolo« piše: Sovražniku se je posrečilo, da je izboljšal svoje obrambne postojanke od reke Vipave, čez Nalog in kote 144. Vzhodno in severno od Gorice se ne nahaja morebiti sovražnik v obupu pod pritiskom izbranih postojankah, marveč v moderno pripravljenih. Sovražno topništvo razpolaga z oklopnimi trdnimi postojankami in s skrbno skritimi duplinami in z mogočnimi kritji v gozdih in na gorah, široke laadne ceste vežejo bojišče z železnicami. Na ti-soče jih dela za bojnimi črtami ponoči in podnevi; grade se izbrane obrambne črte in železniške zveze, katerih središče se nahaja v Dornbergu. Italijani stoji pred zelo obsežnim omrežjem obrambnih črt; stalo bo mnogo truda, predno bodo premagane. »Giornale d'Italia« priznava, da se morajo omejiti pričakovanja na presilen učinek italijanskega obstreljevanja na žične ograje in strelske jarke, ker je sovražnik svoje novovrstne obsežne utrdbe obdal s cementom in z novimi žičnimi ograjami. Dosedanje žične ograje je, dasi so bile več metrov goste, vedno zrušilo italijansko obstreljevanje, a današnje tvorijo ozke vrste žičnih ograj v globini približno 20 metrov; obstreljevanje zato pač uniči eno in morebiti še sosedno črto žičnih ograj, a istočasno ne zruši mnogovrstnih žičnih črt. Izvesti morajo zato celo vrsto obstreljevanj; najnatlačnejše se mora meriti, predno se žične ograje tako razbijejo, da jih je mogoče naskočiti. Da nekoliko potolažijo Italijane, se jim naznanja, da je tudi car brzojavno čestital kralju Italije povodom zavzetja Gorice in da je nasvetoval francoski general Gourand, naj se imenuje italijanski kralj »Vittorio il Vittorioso«.

Napad na elektrarne v zgornji Italiji in na predor Simplon.

Basel, 19. avgusta. »Baseler Nachrichten« javljajo iz Lausanne: Na tukajšnjem kolodvoru so odkrili kovčeg s 36 bombami, ki so bile napolnjene z zelo učinkovitim razstrelivom. Sodi se, da gre za napad na elektrarno v Zgornji Italiji in na predor Simplon.

Benetke do zdaj 17krat obstreljevalne.

Lugano, 19. avgusta. »Secolo« objavlja statistiko o dosedanjih napadih avstrijskih letal na Benetke, ki kaže, da so Avstrijci do zdaj Benetke 17krat obstreljevali. Največ škode so povzročili napadi 8. julija 1915, 13. junija 1916 in 17. avgusta 1916. Proti poveljniku so uvedli preiskavo, ker je popolnoma odpovedala zračna obrambna služba.

Laški vojni hujskači proti Cadornu.

Lugano, 19. avgusta. »Giornale d'Italia«, »Tribuna« in »Secolo« opisujejo soglešno strašne težave, ki jih morajo še premagati, predno bodo pregnali Avstrijce pri Gorici iz tistih postojank, katerih osvojitve je pa za nemoteno posest Gorice neobhodno potrebna. »Secolo« pravi, da je glavni stan zakrivil, ker je občinstvo stavilo pretirane nade, misleč, da sovražnik nevzdržno beži. Nevarljivo znamenje vznevoljenosti vojnih hujskačev je njih opozicija proti sedanjemu ministrstvu. »Popolo d'Italia« očita v po-cenzuri močno črtanost članku, da se je organiziralo tihotapstvo v Nemčijo; notranjemu ministru Orlando pa, da je prijatelj Nemčije. Ker vse govorjenje nič ne pomaga, se mora narod dvigniti. Ostali stav-vek je pobelila cenzura.

Konec »Leonardo da Vinici«.

Berlin, 19. avgusta. »Leonardo da Vinici« se ni potopil dne 3. t. m. v pristaniš-ču na morju, marveč v pristanišču Ta-rent. Med 995 mornarji jih je bilo na dopustu 600, dejstvo, ki vojno pripravljenost italijanskih ladij zelo razsvetljuje, a v tem slučaju je bila to sreča, ker vsaj ni bilo toliko žrtev, ker rešili so le 5 ali 6 mož. Na krovu sta se nahajala dva admirala,

dva kapitana in 60 kadetov in neki angleški korvetni kapiten, ki so baje vsi utonili,

Lahom se cede slin po »Palazzo Venezia«.

Lugano, 19. avgusta. Večina italijanskih listov pritiska na to, naj se polasti vlada palače »Venezia«. Rimski list »Informazione« je odgovoril na to: Vlada je temeljito pretresavala vprašanje, ki se bo kmalu tako rešilo, ra bo rešitev odgovarjala koristim in časti Italije. Zadeva se mora hladno presojeti, ker se nahajajo v tej palači arhivi obeh avstrijskih poslaništev pri Kvirinalu in pri Vatikanu, kjer jih čuva neki avstrijski čuvaj, kakor čuva arhive italijanskega poslaništva na Dunaju neki italijanski čuvaj.

Italijani izpraznijo tudi mesto Tripolis?

Lugano, 19. avgusta. Po zanesljivih vesteh so pričeli Italijani izpraznjevati mesto Tripolis, ker bombardira arabsko in turško topništvo že samo mesto.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. avgusta. Uradno:

Bojna skupina generala konjenice nadvojvoda Karla.

Ogrska deželnoobrambna pehota in nemški bataljoni so zahodno od Moldave v Bukovini z naskokom vzeli višino Magura, za katero se je bil vroč boj. Rusi so prepustili napadalcem 600 ujetnikov in 2 strojni puški, njih protinapadi so se izjalovili.

Zahodno od Žabjev smo z ljutimi boji umaknili naprej potisnjene čete nazaj proti pobočju Črne Hore.

Tik severozahodno od Stanislavova so odbili naši lovci sunek Rusov.

Bojna črta maršala pl. Hindenburga.

Pri Čelvu so odbile naše čete ruski napad.

Pri Tobolu ob Stohodu smo odbili sunek sovražnika, ki je došel do naših jarkov; Rusi izvajajo nov napad.

Dunaj, 20. avgusta. Uradno:

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

Na višini Magura zahodno od Moldave smo odbili več napadov.

Nemške čete so zasedle goro Kreča. Na severnovzhodnih pobočjih Črne gore se boj nadaljuje.

Izjalovili so se severno od Tartarskega prelaza močnejši sovražni sunki.

Ogenj naših topov je razkropil severno od Horozanke napredujoče rusko kr-delo.

Bojna črta maršala pl. Hindenburga.

Nemški oddelki so prepodili pri Kis-jelnu sovražnika iz nekaterih prednjih jarkov.

Pri Rutki-Cereviščih, kjer so prodrli Rusi na zahodni breg reke, uspešno napreduje protinapad.

Sovražnik je prepustil zaveznikom 6 častnikov, 367 mož in 6 strojnih pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala pl. Hindenburga.

Nadaljeval se je včeraj boj zahodno od Nobelskega jezera. Ruse, ki so napadali, smo popolnoma vrgli. Prepustili so nam na ujetnikih 3 častnike, 320 mož in 4 strojne puške. Sovražnik je na mnogih mestih bojne črte ob Stohodu znatno povišal očni svojega topništva,

Na obeh straneh Rutke Čereviše se bijejo krajni boji.

Pri Selovu smo odbili slabše ruske napade.

Prednje čete sovražnika smo vrgli pri Srinlačih.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Severno od Karpatov se položaj ni izpremenil. Zvezne čete so vzele z nasokom višino Magura severno od Capula; 600 mož je ujetih; odbili smo protinapade.

Berlin, 20. avgusta. Veliki glavni stan:

Vojna skupina maršala pl. Hindenburga.

Preprečili smo ob Berezini severovzhodno. Djeljičev prekoracevalne polkuse Rusov. Na obeh straneh Rutke Čereviše pod Stohodom se bije še boj s sovražnimi četami, ki so prodrle na zahodni breg. Z uspešnim protinapadom smo ujeli tam 6 častnikov, 367 mož in zaplenili 6 strojnih pušk.

Vzhodno od Kisjelina smo vrgli Ruse iz nekaterih prednjih jarkov.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.

Severno od Karpatov nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. avgusta. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročila ruskega generalnega štaba:

16. avgusta popoldne. Južno od Brzezanov ob Zloti Lipi so naše čete zasedle nekaj točk na zahodnem bregu reke. Sovražnik je napravil protinapad in ustavil naše prodiranje. Pri izlivu Zlate Lipe v Dnjester so naše čete povsod sijajno napredovale. Sovražnik se tu srdito upira. Ob Bistrici smo zasedli kraj Zolodvinska in vas Maniavo zahodno Zolodvinske. Pri Delatinu in Vorohi se je sovražnik vsled našega pritiska umaknil proti zahodu. Naše čete so zasedle celo vrsto višin zahodno od črte Vorohita-Ardzeluza.

Po končanem štetju znaša skupni plen čet generala Brusilova v času od 4. junija do 13. avgusta med Pripjetom do rumunske meje: 7757 častnikov, 350.845 vojakov, 405 topov, 1326 strojnih pušk, 338 metalcev bomb in min, okoli 292 municijskih voz. Poleg tega je bilo zaplenjenih veliko število pušk, za 30 vrst vojaško-železniškega materijala, telefonske priprave, več artiljerijskih zalog in pionijskega orodja.

16. avgusta zvečer. Položaj neizpremenjen.

Petrograd, 17. avgusta popoldne: Uradno: Zahodno bojišče: Na celi fronti artiljerijski in pehotni ogenj. Delne sovražne protinapade smo odbili. Nek Zeppelin je preletel Kemmern, zahodno od Rige in metal bombe. Po dopolnilnih poročilih so čete generala Brusilova pri svojih zadnjih operacijah ugrabile 198 častnikov, 7308 vojakov, 29 lahkih topov, 17 težkih topov, 70 strojnih pušk, 29 metalcev bomb in več kot 14.000 krogel. Številke je še pridati k našemu poročilu z dne 16. avgusta popoldne.

17. avgusta zvečer. Položaj neizpremenjen.

18. avgusta popoldne. Na fronti Zlota Lipa zahodno od Podhaje so pričele znatne sovražne sile ofenzivo, ki pa ni imela nobenega uspeha. Sovražnik je bil z ogromnimi izgubami vržen nazaj. Ob črti Bistrica-Zolodvinska smo zasedli Stari Lisjec. V smeri proti Ardzeluzi so naše čete zasedle celo vrsto višin. V smeri proti Kőrösmező so naši oddelki prodirali dalje in se bližajo gorskemu vrhu pri Kőrösmező.

18. avgusta zvečer. Položaj neizpremenjen. V Vzhodnem morju je v noči na 17. t. m. skupina naših pomorskih letal pod linijskim ladijskim poročnikom Lešnjem uspešno napadla sovražno letalsko postajo pri Angerskem jezeru. Bombe so napravile velikansko škodo. Letalci so se srečno vrnili.

19. avgusta popoldne. Dne 8. t. m. nas je sovražnik po artiljerijskem ognju napadel pri Zvinjaci (15 vrst jugovzhodno od Svinjukov), pa je bil odbit. Pri jezeru Nobel so se naše čete polastile dela sovražnih postojank na zahodni strani. Pri vasi Pereviše ob Stohodu so naše čete po srditem boju zlomile sovražno črto in vzele vas Tobol, posestvo Čereviše, žgalnico in pristavo in prodrle precej naprej. Ujeli smo 2 častnika in 220 mož. Pri trgu Sokoul je vrgel sovražni letalec 70 bomb. Pri Kirlihabji je sovražnik s premočnimi silami pričel ofenzivo in pognal naše prednje čete nekoliko nazaj.

19. avgusta zvečer. Položaj neizpremenjen.

STRAŠNE IZGUBE RUSOV.

Curij, 19. avgusta. Iz Petrograda se javlja: Vse bolnišnice v južni Rusiji so prenapolnjene z ranjenci. Tudi časopisje je

pričelo razpravljati o strašnih izgubah Rusov.

NA RUSKEM POTREBNI NOVI POZIVI POD OROŽJE.

Budimpešta, 19. avgusta. »Pester Lloyd« poroča z ruske meje: Ruskega vojnega ministra je zasljal nedavno car v avdienci, h kateri so bili pozvani tudi najuglednejši ruski vojskovodji. Razpravljali so, kako naj se nadomesti strelivo in moštvo. Vojni minister je poročal o novih vpoklicih in kako so uspeli, rekel je, da veliko pričakuje od vpoklicev letnikov 1893 do 1916 državne brambe in letnikov 1893 do 1916 državne brambe drugega poziva. Izpopolniti morajo 85 pehotnih in 20 konjeničnih divizij.

KRONSKI SVET V CARJEVEM GLAVNEM STANU.

Stockholm, 19. avgusta. V carjevem glavnem stanu je zopet zboroval kronski svet, ki so se ga prvič poleg ministrov udeležile tudi avtoritete. Trdi se, da so se posvetovali o vprašanjih največje politične važnosti. Pred vsem je šlo za rumunsko vprašanje. Nastali so namreč pomisleki, naj se li izsili prehod ruskih čet skozi Rumunijo, ker dohajajo iz Bukarešta skrajno neugodna poročila.

RUSI IZGNALI IZ PETROGRADA BOLGARE.

Bern, 19. avgusta. Iz Petrograda: Vojaski poveljnik je ukazal, da morajo do 23. avgusta zapustiti vsi bolgarski podaniki Petrograd.

ZOPET DVA RUSKA MINISTRA OBDOLEŽENA PODKUPOVANJA.

Stockholm, 19. avgusta. Novi poljedelski minister grof Bobrinski in minister komunikacij Trepov sta zdaj tudi zapletena v senačne podkupovalne škandale. Bobrinski je najbogatejši lastnik tvornic sladkorja. Odkar je postal poljedelski minister, je ves sladkor izginil s trga. Ko mu je časopisje prikrito očitalo, da je on v zvezi s špekulacijo, je v »Novoe Vremja« spraval naiven dementi, češ, da ni on lastnik največjih tvornic sladkorja, marveč neki sorodnik, ki ga pa niti ni. Ko so se odkrili napačni ministri podatki, je imenoval minister, da se opere, revizijski odbor, ki mu predseduje neki Daiterich, ki je v najtesnejši trgovski zvezi z njim; Daiterich bo moral torej priti zamorca in dokazati, da je minister popolnoma nedolžen. Minister Trepov, o katerem se je v Petrogradu govorilo več tednov, da je poneverjal, se je ne pričakovan podal na revizijsko potovanje; v treh dneh je odkril 11 poneverb v višini 63 milijonov rubljev. Največje poneverbe so se dogajale pri zgradbi nasipa reke Don, kjer je izginilo 15 milijonov rubljev. Minister je ukazal zapreti vse svoje goljufive pomočnike.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. avgusta. Veliki glavni stan:

Silovitemu naporu sil naših zveznih sovražnikov so včeraj naše čete s požrtvovalno vztrajnostjo zmagovito kljubovale. Skoraj istočasno so po najskrajnejši luti pripravi z ognjem nastopile angleško-francoske množice na desnem bregu Moze proti odseku Thiaumont-Fleury na približno 20 km široki bojni črti Owiller-Clery in proti našim postojankam v gozdu Chapitre. Severno od Somme je divjal boj globoko v noč. Na več mestih je vdrl sovražnik v našo najsrednjo črto, a smo ga vselej vrgli; na obeh straneh Guillemona, ki je ostal naš, drži zasedene pridobljene dele jarkov. Med Guillemont in Maurepas smo na povelje ponoči našo naprej potisnjeno črto nekoliko skrajšali. S strašnimi krvnimi žrtvami je plačal svoje napore, ki so se v celoti izjalovili. Gardne, renske, bavarske, saskke in württemberške čete drže neomajano svoje postojanke.

Na desnem bregu Moze se je ponovljeni francoski naval zrušil po deloma ljutemu borenju s najtežjimi izgubami za sovražnika.

Pri vasi Fleury se še boj nadaljuje. V vzhodnem delu gozda Chapitre smo s protisunkom ujeli nad 100 mož. V gozdu na gori smo prepustili sovražniku popolnoma razstreljene naprej potisnjene kosa jarkov.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. avgusta. Veliki glavni stan:

Boji severno od Somme so polagoma ponehali; pri Owiller so boji v bližini trajali še do večera. Odbili smo posamezne

napade Angležev severovzhodno od Pozieres in na obeh straneh gozda Fourceaux.

Po poročilih, ki so došla zdaj, se je udeležilo napada 18. avgusta najmanj 8 angleških in 4 francoske divizije.

Sovražnik je ponovil sinoči svoje napade v odseku Thiaumont-Fleury; iznova je vdrl v mesto Fleury, sicer smo ga odbili.

Uspeli niso sovražni sunki z ročnimi granatami severovzhodno od utrdbe Thiaumont in v gozdu Chapitre.

Odbili smo angleške patrulje pri Fromelles in severovzhodno od Lievena.

Pri Leintrey smo ujeli nekaj sovražnikov.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

19. avgusta popoldne. Severno od Somme so izvajali Nemci ponoči ljute protinapade na nove francoske postojanke severno od Maurepas do Clery. V ognju strojnih pušk in v krepkih protinapadih z ročnimi granatami so se izvzemši ene točke severno od prelaza Maurepas, kjer so vdrl Nemci v mali kos jarka, so se zrušili vsi njih napor. Francozi so ujeli ponoči zopet 50 mož. Južno od Somme zelo živahen topniški boj južno od Belloy in Estrées. Na levem bregu Moze so napadli Nemci pozno zvečer dvakrat z ročnimi granatami prednji del severovzhodno od osrednje utrdbe Avocourt in jarke na višini 304, a niso mogli nikjer vdreti v naše črte in so se morali vrniti nazaj v svoje vzhodne točke.

Na desnem bregu so se nadaljevali včeraj pričetki luti boji. Francozi so osvojili korakoma skupino hiš in razvaline, ki so jih imeli še zasedene Nemci na vzhodnem robu Fleury. Francozi so zdaj dejansko gospodarji cele vasi kljub ljutim protinapadom, ki so stali Nemce krvave izgube.

V vzhodnem delu šume Vaux-Chapitre se je nadaljeval boj z ročnimi granatami ob cesti, ki vodi v utrdbo Vaux; precej živahni protinapadi Nemcev položaja niso izpremenili.

Na desnem bregu so ujeli Francozi 17. in 18. avgusta nad 300 neranjenih ujetnikov.

Letalstvo. Na bojni črti ob Somme je sestrelil podporočnik Guynemer dne 17. t. m. svoje trinajsto in 18. t. m. svoje štiri-naisto letalo, ki je padlo med Bouchavesnes in Clery. Podporočnik Heurteaux je dne 17. avgusta uničil petnajsto sovražno letalo.

Angleško poročilo. Boji na celi bojni črti od Pozieres do Somme. Angleži so pridobili tla v smeri proti Givenchi in Guillemont in so ujeli 200 mož.

Izpremebe v angleški vladi.

Lodon, 18. avgusta. Uradno se javlja: Marki of Crewe je bil imenovan za naučnega ministra na mesto delovskega ministra Arturja Hendersona, ki je bil imenovan za generalnega plačilnega mojstra, a ostane v vladi kot njen svetovalec v delavskih vprašanjih. Lord Newton, ki je odstopil kot generalni plačilni mojster, je bil imenovan za pomožnega državnega podtajnika zunanjih stvari. Lord Crewe ostane lord predsednik tajnega sveta; v kabinetu se ni nič izpremenilo.

Rotterdam, 18. avgusta. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja iz Rotterdama: Parlament bo nastopil bodočo sredo počitnice, ki bodo trajale do 10. oktobra.

Dogodki na Balkanu.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 19. avgusta. (Agence Tel. Bulgare.) Generalni štab poroča 18. t. mes.:

Včeraj so naše čete na srbsko ofenzivo na fronti med Ostrovskim in Prespским jezerom, odbivši sovražnika, pričele zasledovanje in zasedle mesto Florino. Po artiljerijski pripravi je sovražnik sinoči napadel naše namaknjene straže južno in zahodno od mesta Dojrana in naše straže pri vasi Dolčeni, a smo ga vrgli s topovskim ognjem, a nekaterih mestih s protinapadom, in ga prisilili, da je pobegnil v neredu. Nemško letalsko brodogje je uspešno napadlo davi železniške naprave pri vasi Janevhevem in sovražna taborišča pri vasi Harsovreem, Gavaljanci, Dragomirskih in Kalabaki. Vsa letala so se vrnila v svoje vzletišče.

Sofija, 20. avgusta. (Kor. ur.) Ag. tel. Bulgare. Bolgarski generalni štab naznanja: Vojaske operacije, ki so jih bile v zadnjih dneh započele čete četverosporazuma v Vardarski dolini in katere so se raztezale na ozemlje vzhodno od Strume, severno od Tahinskega jezera, je prešlo naše levo krilo 18. t. m. k splošni ofenzivi. V Strumski dolini prodirajoče čete so zasedle mesto Demirhisar, vrgle angleško-francoske boje sile po boju pri Serresu čez desni breg Struma, dočim so same zasedle levi breg te reke med Butkovskim in Tahinskim

jezerom. Med Strumo in Mesto nastopajoče kolone so prodirale po danem napotku.

V Vardarski dolini napadajo francosko-angleške boje sile zadnjih deset dni naše sprednje postojanke južno in južnozahodno od mesta Doiran, ne da bi dosegli drugih uspehov, nego velike izgube, katere jim je prizadela naša pehota in topništvo.

Čete našega desnega krila izvajajo, potem ko so pri Florini porazile Srbe, svoj načrt s popolnim uspehom za nas. Včeraj smo zasedli postaji Banica in Ekšis na železnici Solun-Florina in upostavili železniško zvezo z mestom Bitoljem.

Južno od Prespanskega jezera smo zasedli vasi Zvezda, Bikliste in Breznica, s čimer je končoveljavno prekinjena zveza med Korčo in Florino na eni in med Korčo in Kosturjem na drugi strani.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. avgusta. Veliki glavni stan:

Južno in vzhodno od Florine dobro napreduje protinapad. Južnozahodno od Dojranskega jezera so se ponovili boji pri bolgarskih predpostojankah. Vzhodno od Strume je že prekoracen Borundi Balkan (Šarlija Planina).

Berlin, 20. avgusta. Veliki glavni stan:

Biklisto (južno od jezera Prespa) in Banica sta vzeti.

Severno od jezera Ostrovo smo vrgli srbsko drinsko divizijo na obvladajočih višinah Dzemaat Jeri in Meterio Tepezi; protinapade smo odbili.

Vrhovno vojno vodstvo.

Boji na grškem ozemlju.

Sofija, 19. avgusta. »Tiskovni urad« objavlja sledečo noto: Zadnja poročila generalnega štaba so večkrat omenjala ofenzivno delovanje generala Sarrailla na mejah bolgarskih tal. Delovanje Angležev in Francozov, ki so se jim pridružili zadnje čase tudi Srbi in Rusi pod poveljstvom generala Sarrailla, tvorijo trajno nevarnost bolgarskemu omejenemu ozemlju, ki jo more odstraniti le odločen protisunek. Tu se vojskujejo ramo ob rami, zdaj kot prej, kod istimi vrhovnimi poveljniki bolgarske in nemške čete, ki so — kar mora uvideti vsak, ki nepristransko sodi — bile prisiljene po upravičeni obrambi, da so vdrl v operacijsko ozemlje sovražnika, ko so prej dolgo dobo prenašale napade zveznih čet, katerih navzočnost na Grškem trpe že mesece. Nismo krivi mi in ne naši zavezniki, če se bodo bili na grški zemlji resni boji. Mi in naši zavezniki marveč pričakujemo tisto svobodo postopanja, kakršne so se veselile tako dolgo dobo čete četverozeve nam v škodo. Grški narod je že najbrže uvidel, da naše čete v tej obrambi ne stopijo na grško zemljo kot sovražniki grškega naroda, da se jasno zavedajo grških koristi, in jih bodo čuvali do najskaernejše meje, kolikor je to mogoče v sedanjih razmerah. Protisunek se pričinja z edinim jasno opisanim namenom, da se zavaruje bolgarska zemlja proti stremljenjem generala Sarrailla za ofenzivo. Prepričati hočemo, da ne bo obstreljeval bolgarskih mest in vasi in da ne bo vpadal v bolgarsko mejno ozemlje; to je namen sedanjega protisunka. Izvedle ga bodo bolgarske in nemške čete pod skupnim poveljstvom, da se vzame sovražniku vsaka želja vpadti v bolgarsko ozemlje. Nobeni grožnji se ne bo posrečilo očrtniti tega dejanja, ki ga veva upravičena samoubramba, za kar so bile izzvale naše čete. Z bolgarske meje bomo prepodili tiste, ki tam neprestano kršijo red; ustvarilo se bo jamstvo, da ne bodo predstavljali gospodov v deželi, kjer nimajo ničesar opraviti.

Zavzetje Florine.

Rim, 19. avgusta. (K. u.) »Agenzia Stefani« je v objavi včerajšnjega nemškega uradnega poročila zamolčala zavzetje Florine.

Sarraill ne bo še pričel s splošno ofenzivo. Amsterdam, 19. avgusta. Iz Londona se javlja, da je general Joffre zapovedal, naj se nadaljujejo napadi, a za zdaj naj se opusti ofenziva proti celi makedonski bojni črti, ker se bo v nekaterih dneh peal vojni svet s solunskim vprašanjem.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 19. avgusta. (Kor. ur.) Opozicija je zahtevala, da naj parlamentarna preiskovalna komisija preišče vse pregreške v upravi brez ozira na osebe. Voditelji opozicije so očitali vladi, da svojih in svojih pristašev dejanj ne pusti na sveto. Voditelj opozicije Teodorov, ki je 19. julija vladni obljubil podporo, je tudi zahteval vsestransko preiskavo pri vojaških dobavah, preiskrbi, upravi in na vseh poljih od mobilizacije dalje. Vlada je ta predlog odklonila, ker hoče spraviti v preiskavo sobranja vlada samo, kar pa je nedopustno. Vladna večina je sprejela vladni predlog, da se preišče samo napake uprave.

Sofija, 18. (Agence Tel. Bulgare.) Izredno zasedanje sobranja se je zaključilo

danes po končnem sprejemu zakona o prekrbi živil, uredbi uvoza in izvoza ter novem vojnem kreditu 35 milijonov levov. Tekom zasedanja je ministrski predsednik Radoslavov imel posebna posvetovanja z voditelji opozicije.

Sofija, 19. avgusta. (Agence Tel. Bulgare.) Ministrski predsednik Radoslavov je pred zaključenjem sobiranja podal naslednjo izjavo: Politika Bolgarske napram zaveznikom in nevtralnimi državam ostane taka kot je, in posebno ostanejo odnosi vlade k sosedoma Rumunski in Grški iste kot so bile pred pragram bolgarske vojske v sedanjo vojsko. Ker so nekaj dni sem ententine čete neprestano napadale bolgarske, je vrhovno poveljništvo odredilo protisunek in prodiranje, da si zagotovijo najboljše postojanke. To se je že zgodilo. Vlada upa, da to ne povzroči drugih zapletkov.

× × ×

Cesarsko slavlje v Srbiji.

Belgrad, 20. avgusta. (K. u.) Rojstni dan Njegovega Veličanstva cesarja so v vojaški guverneriji avstrijske in zvezne čete posebno slovesno praznovali. Po številni došli poročili se je v mnogih krajih tudi civilno prebivalstvo prostovoljno udeležilo slavlja; razobesilo je zastave, udeležilo se je slavnostnih božjih služb, odposlalo je poklonilna odposlanstva okrožnim in okrajnim poveljstvom s prošnjo, naj se izrazita vdanost in hvaležnost vladarju.

Srbska skupščina na Krfu.

Genf, 10. avgusta. Lyonski listi poročajo iz Krfa, da je srbska vlada naprosila tamošnjega župana, da bi odstopil mestno gledališče za zborovanje srbske skupščine.

× × ×

Grška zbornica se snide 18. septembra.

Pariz, 20. avgusta. (Kor. ur.) »Temps« poroča iz Aten: Grški ministrski predsednik je sklenil sklicati zbornico na dan 18. septembra.

Najnovejšo angleško poročilo z Balkana.

Solun, 20. avgusta. (K. u.) Reuter. Ogorčeni boj moža proti možu za vas Dolzeli, katero so bili 16. t. m. zasedli Francozi, traja dalje. V noči na 17. t. m. so osvojili Angleži višino, ki obvladuje Dolzeli. Grške čete so se na zahtevo Bolgarov umaknile iz Demirhissarja in Starhista. Bolgari so zasedli te postojanke.

Novi kurz na Grškem.

Dunaj, 20. avgusta. »Zeit« prinaša: Saint Brice piše v »Journalu«, da je Zaimis opravičil nanj stavljeno zaupanje. Demobilizacija je končana v predpisanim času, agitacija med rezervisti ponehava. Grki so že spoznali, da se morajo ozirati na entento. Značilen je preobrat pri Gunarisu in njegovi stranki. Edina stranka, ki bi mogla nadaljevati boj proti Venizelosu, se je postavila na stališče dobrohotne nevtralnosti nasproti ententi. Ta preobrat je značilen, ker se je zgodil med potovanjem princev Nikolaja in Andreja. Potreba, da se približajo ententi, je znamenje časa.

Curih, 20. avgusta. Grški metropolit v Drami je zadnjo nedeljo na prižnici pripisal krivdo na svetovni vojni Angležem in Francozom. Občuduje Nemce. Končno je proklel entento. Vsled hrupa Venizelosovih ljudi je atenski metropolit kot predsednik sv. sinode duhovnikom prepovedal vmešavanje v politiko.

Pariz, 20. avgusta. (Kor. ur.) »Matin« poroča iz Aten: Grški naučni minister je poslal grškim učiteljem okrožnico, ki jim prepoveduje vsako vmešavanje v volitve.

Rumunija še čaka.

Bratianujeva izjava.

Budimpešta, 19. avgusta. »Esti Ujsag« poroča, da je Bratianu odgovoril neki deputaciji z velikorumunskim programom: Če se velika Rumunija uresniči, tedaj si ne boste pripisovali samo vi, ampak vseh 8 milijonov Rumunov neko zaslugo. Če pa se ne posreči, tedaj bi bil po mislih Rumunov kriv samo jaz. Zato boste razumeli, da si hočem stvar nekoliko premisliti.

Bratianu odpotoval na svoje posestvo.

Bukarešt, 20. avgusta. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Bratianu je včeraj odpotoval na svoje posestvo Floriza, odkoder se vrne v Bukarešt začetkom prihodnjega tedna.

Dunajski glas o Rumuniji.

Budimpešta, 20. avgusta. »Esti Ujsag« prinaša od poučene strani avtentično informacijo: Vojaška pogodba med Rumunijo in Avstrijo obstoji še danes in če bi nas Rumunija napadla, bi to storila le z najhujšo kršitvijo pogodbe. Toliko pa se da že danes reči, da smo prišli preko viška rumunske križe. So znaki, da se je kriza omilila in saj zato, ker se niso uresničile opti-

mistične nade, ki so jih rusofili stavili na splošno ententino ofenzivo in ker se je začela rumunska vlada obotavljati vsled vojaške pripravljenosti, ki jo je mogoče opaziti na vseh rumunskih mejah.

Rumunski glas.

Bukarešt, 19. avgusta. »Minerva« piše: Ne verujemo, da bo Rumunija rešena vojne. Čakanje ne pomenja še končne nevtralnosti. Zopet se vsiljuje vprašanje: Ali je že bila naša ura? Dobro poučeni krogi odgovarjajo: Ne verujemo še tega. Zato ni smatrati kot resne govorice, da bomo udarili v nekem določenem trenutku.

Dementirana vest.

Bukarešt, 18. avgusta. (K. u.) »L'Independance Roumaine« dementira časniško vest, da bi se bila pred kratkim v vojnem ministrstvu vršila konferenca ministrskega predsednika z visokimi ruskimi generali in nekim tujim vojaškim atašejem.

Rumunski poslanik odpotoval iz Carigrada.

Carigrad, 20. avgusta. (Kor. urad.) Rumunski poslanik je odpotoval v Bukarešt, ker je umrla njegova mati.

Izvoz ovsia in ječmena iz Bukarešta prepovedan.

Bukarešt, 20. avgusta. (K. u.) »L'Independance Roumaine« javlja: Vlada je izdala prepoved za izvoz ovsia in ječmena letine 1916. Poljedelci, ki so hoteli prodati to blago oblastem in armadi, so dobili za vsaki železniški voz blaga 1500 frankov.

Drobne rumunske vesti.

Uradni »Vittoriul« zopet nastopa proti alarmujočim vestem. »Steagul« poroča, da narod z grozo gleda na vojsko na strani Rusije. Pač pa tudi ni za vojsko proti ententi. Vojska je danes v vsakem oziru nepopularna. — Blagovni promet z osrednjima silama raste. Angleško žito je rumunska vlada kupila za vojaštvo. Anglija je umaknila svojo dražjo ponudbo za letošnje žito. — Bratianu je imel v petek dalji razgovor z avstrijskim in nemškim poslanikom. Položaj je še vedno resen. — »Lokalanzeiger« poroča, da se je v carjevem glavnem stanu vršil kronski svet. Razmotrivali so vprašanje, ali naj si s silo priborijo prehod skozi Rumunijo. — Bukareški listi poročajo, da imajo Rusi pri Reniju že nekaj dni strelske vaje s težkimi topovi.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 19. avgusta. Turški glavni stan:

Iraško bojišče.

Nobenega važnega poročila.

Perzija.

Naši napadi na ruske čete pri Zuki (25 km južno od Ochnua in 15 km vzhodno od meje) so prisilili sovražnika, da se je moral umikati proti Ochnu; izgubil je približno 150 mrtvih, nekaj sovražnikov smo ujeli.

Kavkaško bojišče.

Nič važnega. V središču praske in nevažni krajini topniški boji. Naša patrulja je presenetljivo napadla sovražni telefonski oddelek, pobila del moštva in zaplenila telefonske aparate, šotore in druge stvari. Na ostalih bojnih črtah se ni nič važnega zgodilo.

Na morju.

Dve angleški bojni ladji uničeni; dve težko poškodovani.

Berlin, 20. avgusta. Wolffov urad javlja:

Naši podmorski čolni so 19. avgusta ob vzhodni angleški obali uničili eno sovražno malo križarko in enega rušilca; s torpedi so pa težko poškodovali še eno malo sovražno križarko in eno linijsko ladjo.

Gibanje angleškega vojnega brodogoja.

Vlissingen, 20. avgusta. (Kor. ur.) Parinik »Prinz Hendrik« družbe »Zeeland« javlja, da je srečal zjutraj 14 angleških vojnih ladij, med njimi 6 dreadnoughtov, ki so prihajale z visokega morja.

Zeppelin potopil ladjo.

Ymuiden, 20. avgusta. (K. u.) Kapitan švedskega parnika »Götia« poroča, da je približno tri milje zahodno od Ymuidena opazoval, kako se je velik Zeppelinovec približal nekemu nizozemskemu parniku in se sukal nad parnikom sem in tja, kakor da bi hotel poveljnik Zeppelina govoriti s kapitanom. Kmalu nato se je Zeppelin zopet dvignil in izginil v zahodni smeri; parnik mu je sledil s polnim parom. Sodiijo, da je nemški poveljnik pozval kapitana na pomoč za kako potopljeno ladjo.

Novi angleški zrakoplovi.

Basel, 19. avgusta. Štirje novi veliki angleški zrakoplovi prično bodoči teden poizkusne polete čez morje na Irsko,

»Deutschland«.

Frankobrod ob M., 19. avgusta. »Fr. Ztg.« javlja iz Londona: Trgovinski podmorski čoln »Deutschland« so opazovali 12. avgusta blizu Neufundlandbanka.

Torpediranje parnika »Ryndijska«.

Amsterdam, 19. avgusta. »Handelsbl.« javlja: Ministrstvu zunanjih stvari se je poročalo, da je nemška vlada priznala torpediranje parnika »Ryndijska« in da je pripravljena plačati odškodnino.

Ameriški kongres proti črnim listam.

New York, 19. avgusta. (Kor. ur.) »World« poroča, da so v kongresu republikanci in demokrati obsodili angleško postopanje s črnimi listami. Zbornica je vnovič izrazila željo po novi mornariški predlogi, ki bi Američanom nudila večjo neodvisnost.

Proslava cesarjevega rojstnega dne v glavnem stanu.

Dunaj, 18. avgusta. (K. u.) Posebno slovesno se je praznoval cesarjev rojstni dan v glavnem stanu. Ob 9. uri zjutraj je bila vojaška maša, ki so se je udeležili vrhovni poveljnik vojni maršal nadvojvoda Friderik, načelnik generalnega štaba, generalni polkovnik baron Conrad-Hötzendorf, nemški častniki, ki so dodeljeni vrhovnemu poveljstvu, drugi visoki častniki in zastopniki civilnih in vojaških uradov. Ob 2. popoldne je bila slavnostna pojedina, ki jo je posebno povzdigovala navzočnost nemškega cesarja Viljema. Napitnico cesarju je govoril nadvojvoda Friderik in jo zaključil s trikratnim hochklicem cesarju. Nemški cesar je po pojedini šel v grajski park, kjer je nagovoril več oseb. Po triurnem bivanju v nastanišču glavnega stana je cesar Viljem odpotoval, navdušeno pozdravljen po prebivalstvu.

Ententino časopisje o vojnem položaju.

London, 18. avgusta. (K. u.) »Times« pišejo v uvodniku o splošnem vojnem položaju: Bitka ob Somme nam slejkoprej prinaša uspehe. Vsak teden dosega nove uspehe, ki jih moremo vzdržati. V Galiciji se je Bothmer mogel odtegniti obkoljenju. Način, kakor sovražnik od časa do časa umika svoje obrambne črte, ne dovoljuje sklepa, da se njegov umik izpreminja v beg. Značilno za ruske boje v Galiciji je, da general Brusilov brez prestanka bije po sovražniku. Na Krasu pridobivajo Italijani počasi tal (?), toda trajalo bo še dolgo, preden bodo končane priprave za nadaljno obsežno pridobitev ozemlja. Sovražnik je še vedno v posesti vrhov severno in zahodno asijske planote. Ni ga lahko pregnati od tam. Pač pa se kažejo znaki, da se pospešijo boji na macedonski fronti.

Švedska sodba o dosedanjih uspehih ofenzive naših sovražnikov.

Stockholm, 19. avgusta. (Kor. ur.) Vojaški sotrudnik lista »Aftenbladet« piše o uspehih dosedanje ofenzive sovražnikov, ki traja že dva meseca in pol: Številke o izgubah angleških častnikov nam kažejo, da so po številu enake številu prebivalcev mesta Stockholm. Padlo je 40 do 50 odstotkov častnikov, po 140 na dan, ker odpade 70 do 80 mož na vsakega častnika, se lahko preračunijo tudi izgube vojakov; število ranjenecv je trikrat do štirikrat višje. More li sporazum optimistično verovati, da bo tako pregnal Nemce iz Francije ali imajo prav Nemci, ki smatrajo zadržano ofenzivo za nemško zmago. Moremo li sklepati, da je četversporazum dovolj močan, da bo tako mesece in mesece nadaljeval? Njegove čete niso še vzele najmanjšega mesta in ne najmanjšega železniškega križališča. Pri takem polževem napredovanju bi morala trajati vojska 30 let, predno bi prišli do nemške meje na Lotrinskem, a veliko prej bi bila Francija brez ljudi. Rusi so zagosteni med Karpati in nemško-avstrijskimi črtami v Voliniji, njih napredovanje se vedno bolj krči. Tudi tam se lahko s popolno pravico vprašamo, če odgovarja dobiček velikim žrtvam ljudi.

Angleška in Švedska.

Gospodarska vojna med Švedsko in Anglijo.

Stockholm, 19. avgusta. So vzroki za domeneno, da bo Švedska Angleški odgovorila s splošno izvozno prepovedjo.

Vas izvoz z Angleške na Švedsko prepovedan.

London, 18. avgusta. (Reuter. — K. u.) Kralj je podpisal naredbo, ki prepoveduje vsak izvoz na Švedsko, izvzemši s posebnim dovoljenjem vojnotrговinskega sveta,

Švedska modra knjiga o zaplembi poštnih pošiljatev.

Stockholm, 20. avg. (Kor. ur.) Švedska vlada je izdala modro knjigo o izmenjavi not glede na zaplembo poštnih pošiljatev, ki objavlja vse spise, katere sta zamenjavala v tej zadevi švedski poslanik v Londonu grof Wrangel in lord Grey v imenu svojih vlad.

Razna poročila.

Novi možje na najvišjih mestih?

Dunajski dopisnik »Dziennika Polskega« poroča, da se bodo v zvezi s političnimi dogodki izvršile tudi važne osebne izpremembe na najvišjih uradnih mestih. Portugalska pripravlja novo ekspedicijo proti Nemcem v vzhodni Afriki.

Bern, 18. avgusta. (Kor. ur.) »Temps« javlja iz Lizbone: Portugalska vlada pripravlja novo ekspedicijo proti nemški vzhodni Afriki.

Boji v vzhodni Afriki.

Amsterdam, 20. avgusta. (K. u.) Angleške mornariške čete so zasedle 15. avgusta, kakor poroča Reuter, obrežno mesto Bagamogo v nemški vzhodni Afriki; general van de Vender pa prodira ob centralni železnici; general Northey prodira proti jugu in obkrožuje sovražnika med oddelki njegovih čet in glavno armado.

Dnevne novice.

+ Cesarjev rojstni dan na bojišču. Z bojišča smo dobili: Včeraj smo se z velikim veseljem osnažili in očistili, ker smo bili obveščeni, da bomo imeli danes, na cesarjev rojstni dan, slovesno službo božjo na prostem. Res smo se zbrali ob 7. uri zjutraj in odkorakali pred okrašeno kapelico, kjer smo se razvrstili. Toda vreme nam je skalilo veselje. Planine so bile vse v meglah in kmalu se je usul dež ter nas pregнал v barake. Dobili smo ta dan zboljšano menažo in vina, končno pa še primernih daril. Upamo, da bomo prihodnje leto veselo in zmagoslavno obhajali cesarjev rojstni dan v domačih cerkvah. Bog živi našega cesarja! Priscrne pozdrave vsem Slovincem in Slovenkam pošiljajo havbičari: Janko Filipič, Žiri; Martin Lavrenčič, Budanje; predmojster Janez Matjašič, Ptuj; Silvester Pogačar, Begunje; Matevž Kogovšek, Rovte; Leopold Ličen, Rihemberk.

+ Odlikovanja. Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil generalni major Josip Tomše pl. Savskidol. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: polkovnik 2. bos. herc. pp. Ivan Sagai, major 17. pp. Julij Melzer in major 47. pp. Izmel ađo Džino.

Viteški križec Franc Josipovega reda za vojno dekoracijo je dobil polkovni zdravnik 27. dom. p. dr. Ludovik Haring. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje sta dobila major 26. dom. p. Franc Zwirn in poročnik 4. dom. p. Franc Kogelnik, pri črnovoj bataljonu št. 151. — Šebrn zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: nad. stražmojster 6. dež. orož. pov. Franc Vidensčev; nad. stražmojster 7. dež. orož. pov. Josip Toman, Simon Rižnar in Peter Dordolin; nad. stražmojstra 14. dež. orož. pov. Franc Arnejc in Josip Planten; tit. stražmojster 7. dež. orož. pov. Franc Dobrila; rač. podčastnik 27. črnovoj. okraj. pov. Karel Vovk. — Zlato hrabrostno svetinjo sta dobila štabni narednik Bogomir Hauptmann in četovodja Franc Kličnik, oba pri 26. dom. p. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila Anton Koščak, sap. stot. št. 7-3 in kadet 4. dom. p. Ernest Martinak, pridelen 2. dež. strel. polku.

— Imenovanja. Za nadporočnike so imenovani poročniki: Ogorelec Ivan, 47. pp.; Novak Ivan, 17. pp.; Bertold Avgust, 17. pp.; Emeršič Rudolf, 4. trd. top. baon. — Za poročnike so imenovani praporščaki (kadeti): Kastelic Ivan, 27. pp.; Reneš Vladimir in Pitner Franc, oba pri 17. pp.

Za domovino. Ledine. Dne 15. avgusta je napravila tukajšnja Marijina družba patriotično prireditve. Prostovoljna vstopnina v znesku 30 K se je obrnila v prid goriskim beguncem. Pri pobiranju za Rdeči križ se je pa nabralo v naši fari 290 K.

— Smrt za domovino. V bojih z dne 13. avgusta so padli za domovino in cesarja med drugimi sledeči junaki 27. domobranskega pešpolka: Praporščak Anton Puhar je padel pri naskoku na neko višino. Z največjim zaničevanjem smrti je vodil dvakrat svoj voj nad sovražnika. Krogla ga je zadela naravnost v srce. Bil je absolvent gimnazije v Kranju, dobrovoljna, poštna gorenjska duša; moštvo ga je od srca ljubilo in žaluje ob njegovem preranem grobu. Priporočen je v odlikovanje za zlato hrabrostno svetinjo. — Kadet Alojzij Ivanetič, ki je dovršil ljubljansko učiteljsko pripravnico, je prav tako naskakoval sovražne postojanke in jih dosegel. Kar se pojavi pred njim truma sovražnikov. Puškino kopito ga je v boju na nož zadelo po glavi, da je obležal na mestu mrtve. Tudi njega čaka, žai šele po

smrti, zaslužen odlikovanje. — Narednik Franca Lipušček je ob naskoku ubila sovražna granata. 16 mesecev je bil neprestano na bojišču in je bil za hrabrost odlikovan z malo srebrno. Narednik Al. Ješelnik, doma iz Kočevja, je bil eden izmed onih redkih junakov pri polku, ki ga je dičila zlata hrabrostna svetinja, na katero je bil tako ponosen in mi nanj. Dolgo ga nismo videli na bojišču, kamor je prišel šele z zadnjim maršbataljonom naravnost v smrt. Kdo ne bi žaloval za njim, ki je bil dika in čast polku! — Imenovanje dne je polk veliko pretrpel in se držal sijajno kakor vselej proti tri- do štirikratni premoči. Marsikateri ni več v naših vrstah; njihova imena se bodo itak naznala domačim po dopisnici in bodo pozneje objavljena tudi v »Slovencu«. Čast našim junakom! Bodi jim lahka zemlja, za katero so dali svojo kri in življenje.

— **Draginjska doklada za orožniške vpokojence.** Državno društvo bivših državnih varnostnih organov na Dunaju, II., Nordbahnstrasse 20, se je 26. in 27. junija 1916 potom deputacije obrnilo na mero-dajno mesto s prošnjo, da bi se orožniškim vpokojencem, njih vdovam in sirotam priznala draginjska doklada. Danes more društvo sporočiti svojim članom veselo naznanilo, da je draginjska doklada že dovoljena. Za podrobnejše podatke se je obrniti na društveno vodstvo (naslov kakor gori).

— **Dom za invalidne orožnike.** Po komaj štiriletnemu društvu obstoji je »Državno društvo bivših državnih varnostnih organov, Dunaj II., Nordbahnstrasse 20, kupilo lastno hišo, da nudi vrnivšim se ali vsled bolezni in naporov oslabeledi orožnikom pa njihovim vdovam in sirotam brezplačno stanovanje. Do današnjega dne v celi monarhiji ni podobne dobrotelne naprave; zato se obrača društveno vodstvo na vse člane z uljudno prošnjo, da podpirajo to gotovo plemenito svrhu, da nam bo mogoče pokriti še manjkajoči znesek 25.000 K. — Milcch, predsednik. Pezigast, podpredsednik.

+ **Padel** je dedni princ Salm-Salm, zet maršala nadvojvode Friderika.

+ **Pravi dvorni svetnik** je postal dosedanji naslovni dvorni svetnik deželni šolski nadzornik v Gradcu Peter Končnik.

— **Izpremembe v finančni službi.** V območju c. kr. finančnega ravnateljstva za Kranjsko so bili prestavljeni: Finančni komisar dr. Robert Eržen iz Kranja k finančnemu ravnateljstvu v Ljubljano; finančni komisar okrajnega glavarstva v Ljubljani dr. Rudolf Marn k okrajnemu glavarstvu v Kranju kot davčni referent; finančni koncipist dr. Robert Tomšič od finančnega ravnateljstva k okrajnemu glavarstvu Ljubljana; finančni koncipist v Črnomlju dr. Ernest Močnik k okrajnemu glavarstvu v Logatec kot davčni referent; davčni upravitelj Franc Strmole iz Cerknice k davčnemu uradu v Kamniku; davčni upravitelj Rihard Boltavzer iz Litije k davčnemu uradu ljubljanske okolice; davčni oficijal Viljem Ledenič iz Litije k davčnemu uradu v Krško; davčni oficijal Miroslav Paulin iz Vipave k davčnemu uradu v Trebnju; davčni asistent Anton Vardjan iz Rateč v Zužemberk; davčni oficijal Maks Ivanc iz Senožeč kot uradni vodja k davčnemu uradu v Cerknico; davčni asistent Rajmund Kamenšek iz Kamnika k davčnemu uradu v Senožeče. — Davčni upravitelj Ignacij Mahorčič v Ljubljani je trajno upokojen.

— **Padel** je ob Soči poročnik Gustav Jankovič iz Celja.

— **Poročil** se je dne 16. t. m. nadporočnik sodni avskultant gosp. dr. Ivan Kavčič z gđ. Olgo Verderberjevo z Bleda.

— **Ameriški Slovenec konstruiral nov aeroplan.** Ferdinand Zele, sin pogrebniha Jos. Zeleta, je konstruiral v Ameriki nov aeroplan, ki je bil od 20. do 25. junija v Clevelandu razstavljen. Mladi Zele je star 18 let.

— **Slovenski ameriški prostovoljci.** K ameriškanskim prostovoljcem je pristopilo večje število Slovencev, katerih bojno razporeditev proti Meksiki raste.

Pogorela sta dne 17. t. m. posestnika Sedej in Bejc v Jeličevrhu pri Idriji. Na hlevu Sedejevem je začelo popoldne goreti. Veter je obrnil plamen tudi na čez pot stoječe sosedovo poslopje. Obilo sena in drugih pridelkov je vpepeljenih; živino so rešili. Vojaki so prejšnji mesec pokosili razsežne travnike Sedejeve. Imel je mrve, da še nobeno leto toliko in sedaj je vse uničeno.

— **Velik požar** je nastal dne 17. avgusta popoldne v vasi Zgornji Bitinj pri Kranju po otrocih. Vnela se je Zihernova bajta, kjer so bili otroci sami doma; pogoreli ste poleg te še dve drugi hiši do tal, potem pa je ogenj preskočil daleč proč in je vpepelil Čenšnarjevo gospodarsko poslopje, štrosovo hišo in Mamovčevo hišo ter gospodarsko poslopje. Živino je bilo mogoče še pravočasno rešiti. Prihitela je požarna bramba iz Kranja in Strazišča ter v obli-

lici nastanjeno vojaštvo, ki je zabranilo, da se ogenj ni naprej razširil. Ponesrečil se je nek vojak, ki je padel raz streho ter so ga morali nezavestnega odpeljati v bolnišnico.

Hrvatska trobojnica. »Naše Jedinstvo« prinaša po »Hrv. Kruni«: Dočim hrvatski vojak iz vseh hrvatskih dežel čimdalje tem krepkejšo povdarja svoje hrvatsko, se opaža, da hrvatski meščan, posebno v našem mestu (tudi v Splitu. Ur. N. J.) svojega hrvatstva ne povdarja tako, kakor bi bilo potreba. V dobi pred vojno se je o priliki vseh državnih in hrvatskih narodnih slavnosti dober del mesta okrasil s hrvatskimi trobojnicami. Nova obala je takorekoč plavalila v hrvatskih trobojnicah. Vsa hrvatska društva, avtonomni uradi in premnogo zasebnikov je krasilo svoja okna s hrvatsko trobojnico, a sedaj so jo ponajveč zamenile rdeče preproge. Nekateri izmed nas se radi napačno razumljenih obzirov boje povdariti svojo narodno pripadnost. Ako moramo imeti danes nasproti komu obzire, potem jih moramo imeti v prvi vrsti nasproti tistemu junaškemu vojaku, ki nam straži meje domovine.

— **Na Šmarjetni gori** pri Kranju je umrla posestnika žena Marija Tiringar, blaga krščanska žena. — V Stryju v bolnišnici je umrl vsled ran Vincenc Rakovec iz Rakovce pod Sv. Joštom.

— **V Rusiji** je umrl v ujetništvu Janez Kalan iz Strazišča pri Kranju, delavec v Sitarski zadrugi.

Utopljenca so potegnili — kakor nam poročajo iz Judenburga — v sredo, dne 16. t. m. dopoldne tik jezu pri elektrarni v osebni Rudolfa Kristana, Ljubljancana in četovodja pri 17. pešpolku. Pokojnik je bil izučen knjigovez, je mnogo hodil po svetu in je bil zadnji čas, predno je odšel k vojakom, na ljubljanski pošti uslužben. Pri polku so ga pogrešali že osem dni. Njegovo uniformo so našli na obrežju.

— **Ujeti** so bili: poročnik Viktor Durini, jurist, doma iz Novega mesta; poročnik Ivan Kunst, učitelj, Ljubljancan; kadet-aspirant Rudolf Čehovin, učitelj iz Gorice; kadet-aspirant Iv. Mathian, dijak, sin ljubljanskega dunajskega založnika; nadporočnik Guido Michelstätter, bančni uradnik iz Gorice; poročnik Franc Zaplotnik, bančni uradnik, doma iz Luž pri Kranju, vsi od 27. domobr. polka.

O liško-dalmatinski železnici. Iz Knina se poroča: Kljub neugodnim razmeram se sedaj živahno dela, da se čim prej dogradi ta železnica. S hrvatske strani je že izdelane 70% proge od Ogulina do Pribudiča. Prvi del proge Ogulin-Plaški (35 km) je že zgrajen in izročen prometu. Tudi na dalmatinski strani grade železnico z vso vstrajnostjo. Ako ne nastopijo kake izredne razmere, bo železnica gotova do 1. aprila 1917.

Ranjena sta bila 16. t. m. zvečer na italijanskem bojišču Jakob Kalan iz Dolenje vasi pri Škofji Loki in Pavel Dobre iz Kroke.

— **Uslužbenci okraja c. kr. državnorožniškega ravnateljstva Trst v Istri in na Kranjskem** so darovali v hvaležnem spoštovanju hrabrih braniteljev svoje ožje domovine ob priliki prve obletnice vojne napovedi od strani Italije po 4000 K kot izdatek zbirke, ki se je izvršila med njimi. Nj. ekscelenca g. armadni poveljnik generalni polkovnik pl. Borojevič je izrazil darovateljem zahvalo v jako naklonjenih besedah.

Promet z zasebnimi zavitki je pod naznanjenimi pogoji dovoljen tudi na vojno-poštne urade št. 9, 239, 250, 273, 282, 298 in 400; ustavljen pa je za vojno-poštne urade št. 28, 43, 46, 61, 83, 149, 216, 233, 300, 344, 349, 606 in 610.

V ruskem ujetništvu se nahajata Ivan Račič in Alojzij Šibav, Tambov-ska gubernija, gorod Spaska, poštan-sko odelenje Monastirska Mihael Ivanov Fjodrof.

— **Turške srečke.** Poleg že sporočenih glavnih dobitkov so zadele še naslednje srečke: po 2500 frankov: 259.865, 449.611, 735.358, 1.202.018, 1.226.551 in 1.337.437. — Po 2000 frankov: 14.650, 180.831, 253.400, 320.606, 689.908, 781.468, 799.725, 809.898, 1.138.399, 1.525.055, 1.689.083 in 1.797.435. — Po 1000 frankov: 22.444, 57.540, 67.514, 372.831, 372.832, 415.068, 433.360, 466.506, 632.923, 702.183, 891.642, 934.697, 976.915, 1.016.308, 1.039.257, 1.121.357, 1.205.485, 1.231.000, 1.377.921, 1.427.477, 1.465.874, 1.473.417, 1.497.608, 1.521.744, 1.521.745, 1.685.164 in 1.789.893.

Vojni kurat Andrej Martinčič pozdravlja iz ruskega ujetništva vse najlepše in se zahvaljuje za pisma, katerih je v zadnjem času vsaj nekaj dobil. Z njim se nahaja v ujetništvu tudi dr. Trems. Naslov: Vojni kurat Andrej Martinčič, Lager Troickoe, gubernija Samara, Rusija.

— **Umrli** je v Mariboru trgovec Fr. Sorko. — V St. Lenartu nad Laškimi je umrl znani stavbinski podjetnik Andrej Senekovič, star 65 let.

— **Strelivo v lovske svrhe.** Z ozirom na prošnje za nakaz lovske municije, ki prihajajo zadnji čas poljedelskemu ministrstvu, se znova opozarja, da se je strelivo, ki ga je dala v lovske svrhe na razpolago vojaška uprava, že odkazalo prodajalcem streliva in orožja v prodajo.

Darovi. Gospa Elza Galle v Bistri je darovala povodom rojstnega dne nje hčerke Lene znesek 50 kron za vojno skrbstvo. — Ranjenec Gumar Isak je daroval iz hvaležnosti za skrbno postrežljivost na okrepčevalni postaji v Ljubljani 4 krone za Rdeči križ.

Primorske novice.

Tržaški Slovenci ob cesarjevem rojstnem dnevu. Dne 18. avgusta sta se predstavila gospodu cesarskemu namestniku, ekscelenci baronu Fries-Skeneju, gg. dr. Josip Wilfan in dr. Edvard Slavik s prošnjo, da sporoči pred Najvišji prestol vodnostna voščila tržaških Slovencev povodom cesarjevega rojstnega dne. Gospod namestnik se je zahvalil najpriščneje ter je izjavil, da s posebnim veseljem sporoči v Najvišje znanje ta izraz vdanosti tržaških Slovencev. Pri tem se je z besedami najtoplejšega pripoznavanja spomnil izvrstnega vedenja, ki so je tržaški in primorski Slovenci vsikdar kazali v minulem vojnem letu, in je posebno naglašal nad vso hvalo vzvišeno vedenje slovenskega prebivalstva v občinah, neposredno sosednjih soški fronti in težko prizadetih po vojni, ki je (vedenje) dalo najlepše in najčastnejše izpričevalo njega patriotičnemu mišljenju in avstrijskemu čustvovanju.

Med begunci na Češkem. Podgorski kurat Ciril M. Vuga, ki je celo leto prebil med slovenskimi begunci na Nižje-Avstrijskem, v Manku (St. Pölten), v taboriščih v Gmündu in Brucku, biva sedaj na Češkem, kjer je prevzel dušno pastirstvo nad slovenskimi begunci v okrajih Kutna Hora, Kralup in Wysoke Myto.

O goriških kapucinih. Neki slovenski časopis vprašuje po onih treh kapucinih, ki so čuvali še do zadnjega goriški samostan ter bili ljudstvu v pomoč in tolažbo. Temu vprašanju se rade volje in s hvaležnim srcem do Boga odzove in objavi, da so vsi trije srečno in še ravno ob pravem času odšli iz Gorice. Med temi je tudi preč. g. P. Gabrijel Bajec, dobro znan po Korškem, druga dva pa sta P. Jan. Reberc in fr. Sabbas. Ker bi bili sicer itak internirani in bi ne mogli koristiti ljudstvu, so se umaknili, prepustivši samostan in cerkev božji Previdnosti. P. Janez Reberc in fr. Sabbas P. Gabbia se nahajata začasno v Škofji Loki, P. Gabrijel Bajec pa je še v samostanu v Križu na Vipavskem in se morda kmalu vrne v Celovec. Toliko v odgovor onim, ki se zanimajo za zaslužne sinove sv. Frančiška, ki so med drugo duhovščino do zadnjega vztrajali.

Valentin Pipan, župnik iz Renč, biva sedaj zdrav v vasi Vižmarje 20, p. St. Vid nad Ljubljano. Prosi nujno svoje farane, da mu sporoče, kje da so.

Šolsko leto 1916/17 se prične v goriškem šolskem okraju dne 1. septembra t. l. a le v onih krajih, ki niso še bili oblastveno evakuirani in tudi niso izpostavljeni nevarnosti sovražnikovega obstreljevanja.

Hrvatska gimnazija ostane v Pazinu. O kaki premestitvi gimnazije iz Pazipa v Volosko, kakor se nam je z verodostojno strani zatrdilo, pač ne more biti govora; to je k večjemu le »pium desiderium« nekaternikov.

Umrli je dne 20. t. m. v ljubljanski deželni bolnišnici goriška begunka Marija Nadaja iz Gorice, Via Duomo št. 11, pristojna v Podgori, okr. Gorica, delavčeva hči, v nežni mladosti 14 let. Oče Ivan je begunec neznankje, mati Rozalija je umrla, trije bratje so pri vojakih, ena sestra je tudi begunka z očetom.

Odgovor na vprašanje. Pred par dnevi je nekdo v »Slovencu« vprašal za sočasni naslov Marije Ceveč iz Lasena št. 4, občina Loke. Poroča se, da se imenovana oskrbuje od 16. t. m. v ljubljanski deželni bolnišnici.

Begunka g. Hermenegilda Šinek iz St. Petra, soproga naddavkarja v pok. Rajmunda, ki se zdravi v ljubljanski deželni bolnišnici, oddelek št. 2, bi rada izvedela za naslov svojega soproga, ki je tudi begunec. Ker se počuti slabo, bi rada še enkrat govorila z njim, istobito njegova hči Ines, ki se zdravi na istem oddelku. Ako kdo ve kaj o soprogu, naj blagovoli javiti, odnosno mu naznaniti, kje bivaata njegova soproga in hči.

Oglasil se je iz ruskega ujetništva po 13 mesecih Jožef Oblak, škofie-

loški načelnik Orla, rojen v Cerknem na Primorskem. Služil je pri 97. polku.

— **Ponesrečeni deček.** Bomba je v Štanjelu raznesla 16 letnega Josipa Breščak, sina posestnika in organista Ivana Breščak, nečaka č. g. obloškega kurata Josipa Abram.

Ponos rodu. Barkovljanski rojak g. Avgust Škabar, ki je vse leto kot major poveljeval hrabrim Dalmatincem v Podgori in bil trikrat odlikovan, je bil te dni povišan v podpolkovnika. Slava našemu junaku!

Odlikovan Slovenec. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil rač. podčastnik Franc Tomazič, 5. dom. pp., prideljen nekemu bosenskem pešpolku.

Iz Črnič se nam piše: Vsi smo še doma in dasi v tej negotovosti mnogo trpimo, nobenemu ne pade v glavo, da bi prostovoljno postal begunec. Šele železni »muss« evakuacije bi nas zamogel premakniti. Izključeno ni, da ostanemo na svojem mestu. Naše matične knjige že izkazujejo en krst begunskega otroka iz St. Petra, in pogreba Marije Cotič iz St. Petra ter Marije Kreševic iz Cerovega. Šempas, Osek in Vitovlje se seli, kakor se je poročalo. Bodite usmiljeni za begunci, njih beg se vrši v vrhu Vaše obrambe.

Dodatno k notici »Težko poškodovani begunec« se poroča, da je Jožef Bevcar, posestnik-begunc iz Ročinja 117 dne 19. t. m. v deželni bolnišnici podlegel udarcu, ki mu ga je prizadel v spodnji život konj, ko ga je krmil. Žena umrla in pet nedorastlih otrok so v laškem ujetništvu.

Cvetje odpada ... Družina Škrk v Trnovu pri Sempolaju je dobila naslednje pismo od g. poročnika Fr. Burkert, sedaj v bolnišnici v Tešinu: »Naznanjam Vam prežalostno novico, da je Vaš sin Josip Škrk dne 28. junija opoldne padel junaške smrti za domovino. — Najboljši mož moje stotnije je po božjem sklepu oni usodepolni dan prvi padel. V ročnem metehu proti ruski premoči je bodril, ne oziraje se na se, svoje tovariše in rojake k vstrajnosti, ko ga zadene sovražna krogla v sredino čela. Njegova smrt je bila lahka, brez trpljenja. — Prezgodnja smrt tega mladca me zlasti zato boli, ker se je v prejšnjih bojih početkom junija zelo izkazal in bil predložen v najvišje odlikovanje. — Nikomur ne bi bil tako od srca privoščil kot njemu vrnitev v domovino, ki jo je tako ljubil, k staršem, sestram in bratom, na katere je bilo njegovo srce tako navezano. Pa Bog je odločil drugače. Potruditi se hočem, da se določi njemu podeljeno odlikovanje njegovi družini. — Boji 28. junija so se vršili med Czortowiecom in Obertynom v vzhodni Galiciji. Pokopati ga nismo mogli takoj, ker se je boj zavlekel do noči in sem bil sam pod noč ranjen. Naš ubogi Škrk je skoro gotovo pokopan na pokopališču v Obertynu. — Bog Vas potolaži v Vaši tuži in žalosti in okrepčaj v trpljenju! Pokojni Škrk je bil zelo milega značaja, vrl in odločno krščanski mladenič in ud Kat. izobraževalnega društva« v Sempolaju. Ta je že četrti iz naše male in mlade organizacije. Cvetje odpada ... Fr. Švara.

Naslednje Goričanke - begunke so došle dne 19. t. m. v ljubljansko deželno bolnišnico: Franceschini Lucija, 40 let stara žena zidarja, sedaj voj. delavca na Dunaju, Avgustina iz Vrtojbe št. 66. En sin je pri očetu, dva sina sta zbežala neznankom. — Radinja Lucija, 40 let stara žena posestnika Filipa, sedaj vojaka, doma iz St. Mavra št. 41, nazadnje kot begunka stanujoča v Solkanu št. 12. Mož je vojak v Sombathely na Ogrskem, dve hčeri in šest sinov so begunci neznankje, ena hči menda služi v Ljubljani. — Budal Marija, 15 let stara hči posestnika Franca, doma iz Podgori št. 73, nazadnje kot begunka stanujoča v Gorici, Via Vogel št. 9. Oče in brat sta vojaka, mati in ena sestra sta prišle z nje v Ljubljano.

Potruje se vest, da je znana gospa Fonova, krčmarica na Solkanski cesti, res ostala v Gorici in ni mogla več oditi. Nekaj se je zamudila, na kar jej je bil zabranjen odhod. Ostal je tam tudi g. Fonzari, veleposestnik iz Šentmavra, ki je zadnje čase bival pri Fonovih.

Nekaj beguncev iz goriške okolice iz Vrtojbe in Renč se je ustavilo med Prestrankom in Šempetrom.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil Ivan Srebrnič, c. kr. gozdarski uradnik iz Solkana. Z njim sta še v ujetništvu Komel (Ivan?) in Vižin, sin Lenassijevega vrtnarja. Prosi soprogo Mici, naj mu nakaže kolikor mogoče hitro 80 K. Nahaja se v guberniji Tavričeskoj, Stančije, Džanski. Tozadnja dopisnica se nahaja pri F. Bitežnik, Ljubljana, Pražakova ulica 3./II.

Odda se revnim beguncem brezplačno hiša oziroma par stanovanj, sicer nemehlovana, in bilo bi onim beguncem, ki še lahko prepeljejo svoje mobilije, dobrodošla. Potem se pa odda boljši uradniški družini meblovano stanovanje v vili na Dolenjskem proti nižnji plači celo stanovanje z vrtnom in eno njivico, kjer je tudi vodovod napeljan. Naslov v upravnistvu »Slovenca«.

Za velikodušen dar 100 K učencem kamenske šole na Goriškem, naklonjen od našega častnega občana Feliksa Kupovića, c. kr. stotnika, ki je že prej z nemljivimi zaslugami koristil naši občini, bodi s tem izrečena najsrčnejša zahvala od šolskega vodstva v Kamnjah 6. avgusta 1916. — Janko Vodopivec, šol. voditelj.

Ministrski svet na Dunaju.

Dunaj, 20. avgusta. (Kor. ur.) Včeraj se je tekoma dopoldneva in popoldneva vršil ministrski svet pod predsedstvom ministrskega predsednika grofa Stürgkha, katerega so se udeležili vsi člani kabineta. Ministrski svet je trajal od 10. do 1/4 na 2, in od 4. do 1/2 ure ponoči.

Danes opoldne je sprejelo Nj. Veličanstvo ministrskega predsednika v daljši posebni avdijenci.

Sporazum med Grčijo in entento za volilne.

Atene, 19. avgusta. (Kor. ur.) Reuter. Vprašanje oblegovalnega stanja v Macedoniji začasa volilnega boja se je med vlado in ententnimi diplomati načelno uredilo. Zajamčijo se potovalna svoboda kandidatov, svoboda tiska in zborovalna pravica v zaprtih prostorih, toda časopisje se ne sme aktivno udeleževati volilnega boja in ne sme napadati zavezniških vlad.

Ogenj na versailleskem letališču.

Bern, 20. avgusta. (Kor. ur.) Glasom pariškega »Tempsa« je izbruhnil na letališču v Versailles velik požar, ki je uničil 6 velikih lop s posebnim tehničnim materialom, orožjem, uniformami in opremo. Pripetilo se je mnogo eksplozij. Pariška, versailleska in st. cyrska požarna bramba so preprečile, da se ogenj ni razširil tudi na bližnje municijsko skladišče. Škoda je znatna.

Ljubljanske novice.

Ij K odkritju cesarjevega spomenika na ljubljanskem Gradu. Gospod major vitez pl. Kern je poslal 18. t. m. na vojaško pisarno Njeg. Veličanstva cesarja naslednjo brzojavko: »Na Gradu v Ljubljani, kjer se nahaja karantenska postaja za italijanske vojne ujetnike, se je danes povodom vzvišenega rojstnega dne Njegovega Veličanstva v znamenje prespoštljivega poklanjanja našemu zvesto ljubljanskemu cesarju in najvišjemu vojnemu gospodu in v spomin junaškim borilcem soških bitk na slovesen način odkril spomenik našega preslavnega vladarja, katerega je bil postavil preudarno podpisani. Ob nepopisni radosti je padla zavesa. Stoteri »Bog ohrani našega cesarja« je oril proti nebu. Blagovoli Vaša ekselencija izvršivše se globokoobčuteno poklonstvo vseh slavnostnih udeležencev kakor tudi poveljnika karantenske postaje predložiti Njegovemu Veličanstvu. Major Karl vitez pl. Kern.« — Nato je prejel gosp. major vitez pl. Kern naslednjo brzojavko: »Njegovo Veličanstvo je vzelo današnjo brzojavko Vašega preblagorodja najmilostljivejše na znanje in se najsrčnejše zahvaljuje gospodu majorju kakor tudi vsem udeležencem za posebno toplo občutene besede v proslavo Najvišjega rojstnega dne. Po Najvišjem nalogu: Generalni polkovnik grof Paar.«

Ij Poroka v kapelci na ljubljanskem Gradu. Včeraj je č. g. župnik Barle v kapelci na ljubljanskem Gradu poročil c. kr. narednika. želez. skladiščarja g. Ivana Podlesnikarja iz Ljubljane z gđ. Marijo Svobljak iz Kamnika. Bilo najsrčnejše!

Ij Strela. Za časa včerajšnje nevihte je udarila strela v strelodod poslojja deželne vlade. Škode ni bilo nobene druge, kakor da se je bila nekaj pokvarila telefonska napeljava. Strela je tudi včeraj udarila v strelodod tukajšnjega deželnega gledališča.

Ij Na ljubljanski Grad je že nekaj dni zopet dovoljen dohod.

Ij Več sto italijanskih ujetnikov so včeraj zopet peljali mimo Ljubljane.

Ij Umrl je v št. Hipolitu stotnik Adolf Tambornino iz znane ljubljanske rodbine. Njegova soproga je rojena Miličeva.

Ij Za nadporočnika je bil imenovan deželni šolski nadzornik, poročnik v evidenci, Albin Belar; povišanje velja od 1. novembra 1914.

Ij Poročil se je v ponedeljek, 14. t. m., v stolni cerkvi ljubljanski finančni koncipient rez. praporščak g. Avgust Pavletič z gđ. Hinko Černuta iz Loga pod Mangartom. Bilo srečno!

Ij Centrala za kovine prosi vse imetnike bakra, bakrenih legiranj, svinca cinka itd., da ji to v svrhu izdelovanja municije ponudijo v nakup, sosebno predmete, ki se lahko nadomestijo. Sedanji naslov centrale je: VII., Mariahilferstrasse 70. Ecke Neubau-

gasse, Wien. Naslov za brzojave: »Talent.« Telefonska št. 37.181 do 37.185.

Ij Našla se je ročna torbica, v kateri se nahaja tudi nekaj denarja in drugih reči. Dobi se v zakristiji pri oo. franciskanih v Ljubljani.

Ij Najdene stvari v času od 1. do 31. julija 1916. 1 črnousnjata denarnica z 6 K 32 v., 1 črnousnjata denarnica z 5 K 90 v. in legitimacija Marije Polutnik, 1 črnousnjata denarnica z 6 K 06 v., 1 črnousnjata denarnica z 10 K 14 v., 1 črnousnjata denarnica z 2 K 86 v., 1 križec in 2 ključka, 1 črnousnjata denarnica z 8 v., 1 zelenousnjata denarnica z 19 K 01 v., 14 K v bankovcih, 4 K v bankovcih, 44 K v bankovcih, 8 K v bankovcih, 16 K v bankovcih, 1 po 10 K, 3 po 2 K, 4 K v bankovcih, 10 K bankovec, 10 K bankovec, 1 zlat prstan z bledomodrim kamnom, 1 zlata broša, v sredi orel in kamni, 1 srebrna ura z zapestnico, 1 srebrna tula-ura z isto zapestnico, 1 majhna kovinasta ura, 1 zavoj platna za znanjano »A. Z. S. 1499 — Kočevje« (šmirek), 1 par čevljev s črnimi nogavicami, 1 zelena papiga, 1 palica z belim držajem, 1 majhen nožič s srebrnim držajem, 2 krtona »Dalli-Glühstoff«, 1 sivosvilena čepica, 1 črn polsvilen damski dežnik, 3 skoro nove vozne plachte, 1 suknjič, črnobelo pisan, z zelenousnjato denarnico z malo vsebino, 1 lovski pes, rjav s črnimi pikami, na glavi brazgotina, vrtni trak brez znamke. Vse te stvari se dobe na policiji.

Darujte za uboge goriške begunce obleke in denarja. Nujna potreba! Darove je pošiljati Posredovalnici za goriške begunce, Ljubljana, Dunajska cesta.

Razne novice.

† Svetozar Hurban Vajanský. V Turčanskem sv. Martinu je umrl 17. t. m. znameniti slovaški publicist in pisatelj Svetozar Hurban Vajanský. Rojen je bil 1. 1847. v Hlbokih pri Senici na Ogrskem kot sin prvoboritelja in soustanovitelja nove slovaške literature evang. župnika dr. Jos. Hurbana. Dokončavši študije, je nekaj časa izvrševal odvetniški poklic, nato se pa popolnoma posvetil časnikarstvu in pisateljevanju. »Narodne Novine« je urejeval do smrti in ustanovil leposlovnice »Slovenske Pohlede«, krog katerih je zbral slovaške pisateljske talente. Kot časnikar je moral veliko trpeti ter je bil večkrat v ječi. L. 1903. se je vdeležil slovanskega časnikarskega shoda v Plznu.

† Praški nadškof. Menda bo imenovan brnski škof grof Huyn. Stolnemu kapitelju blizu stoječi »Čech« piše: Praška nadškofijska stolica, katere dostojanstvenik je primas kraljestva Češkega, je izpostavljeno mesto. K naškofu kot čuvaju absolutne pravičnosti v duhovnih zadevah gledajo enako verniki obeh narodnosti. Nadškof mora stati nad strankami in v služaji potrebe neustrašeno in jasno povzdigniti svoj glas za brambo duhovnih pravic cerkve in pravic maternega jezika svojih škofljanov, brez vsake pristranosti. Noben škof nima političnega ali narodnostnega poslanstva. Ne sme biti orodje tega ali onega političnega tabora ali pristaš te ali one narodnosti. Poslan je, da bodi knez miru. Princeps pacis. Enako ljubeznjiv, pravičen in dobrotoden do vseh svojih vernikov, pa naj bodo te ali one narodnosti. Vsako delo bi bilo nemogoče, če tudi bi se samo začasno ne držal tega načela. Da izpolni to nalogo, mora poznati ljudsko dušo in ne samo to, znati mora tudi njegov jezik, da more z vsakomur govoriti in občevati v njegovem maternem jeziku. Cerkvene določbe zahtevajo od škofa znanje ljudskega jezika tako, da jezika nevesčega smatrajo za nesposobnega za to službo. Če se od duhovnika zahteva, da razume jezik svojih župljanov, tedaj se mora danes še bolj zahtevati to od škofa. Gotovo bi bil nemogoč škof, ki bi popolnoma ne znal nemškega jezika. Nemci bi enostavno preprečili njegovo imenovanje. Ravnotako ne bi mogli delati novi praški nadškof, če bi dobro ne znal češkega jezika.

Ruski general. Vladni »Pester Lloyd« je prinesel članek dr. Salkinda o ruskih generalih, ki so se pojavili v ospredju sedanje ruske ofenzive. Z dopolnili dr. Fil.

Menzela pojasnjuje več strani ruskih vojni načrtov in razmer. — Nedavno poročilo, — piše avtor — da se je veliki knez Nikolaj Nikolajevič spet pojavil na evropski fronti pri Lucku, je zbudilo pozornost, sosebno s pristavkom, da je prišel v pomoč generalu Brusilovu, proti katerega brutalnosti raste v Rusiji odpor bolj in bolj. O Brusilovu in njegovi vojaški karieri so poročali časniki stvari, ki so z resnico naravnost v nasprotju. Treba je pripomniti, da ni Brusilov do leta 1914. zbuja v vojaških krogih nobene posebne pozornosti in da je bila njegova udeležba v rusko-japonski vojski pravzaprav neopažena. Znan je bil samo kot odličen general konjenice in njen reorganizator. Ko se je unela sedanja vojska, si je Brusilov pridobil svoje mesto prav avtomatično. Bil je namreč od leta 1911. poveljnik armadnega zbora v Podolju, in tako mu je takoj začetkom vojske pripadlo poveljevanje proti sosedni Galiciji in Bukovini. Med svojimi vojniki ni bil Brusilov nikdar popularen. On je resen, brezobziren, nedružaben, do svojih častnikov hladen in izven službe nepristopen človek. Pred vojsko se o njegovih vojaških zmoglostih ni vedelo mnogo. Le toliko je bilo znano, da ga jako čišla veliki knez Nikolaj Nikolajevič, in vsled tega mu je bil tudi vrhovni poveljnik kijevskega okrožja general Ivanov vsenavod naklonjen. Vojaška udeležba Brusilova pri vradu na avstrijska tla (bitka pri Haliču, boji v Karpatih, njegovo umikanje po gorliški bitki itd.) je še vsem dobro v spominu. Tudi njegove taktične in strategične zmoglosti, po katerih vodi Brusilov svojo ofenzivo, se kažejo dovolj iz njegove lastne izjave in iz vojnih dogodkov. — Med novimi vojskovodji, kateri so pripravili sedanjo ofenzivo in imajo nanjo največji vpliv je imenovati pred vsemi vojni minister Šuvajev, soizvršitelj sedanjega napadnega načrta. To vam je možak »čistih rok«, ki je bil poklican in postavljen na visoko mesto, da napravi naposled red. Šuvajev je znan kakor žilav in vstrajen delavec ves vnet za pravoslovje in je antisemit. O njem je znano, da je takoj po svojem imenovanju pozval k sebi zastopnike listov in jim naznanil jasno in odločno, da bo kaznoval vse vojne dopisnike, če se bo kateri izmed njih predrznil pisati o bližajočem se miru; za Rusijo — je dejal — se vojska pravzaprav šele zdaj začne (1), ker se doslej ni bojevalo s pravimi pripravami. To je vojska ki bo dolga in bo zahtevala mnogo žrtv. Šuvajev se smatra v Rusiji za onega Herakleja, ki bi rad očedil Avgijev hlev, ali šibé se mu noge pod težo te velike naloge. Videti je, da se Šuvajev zanaša na Brusilova kakor na energično izvrševalno silo skupno sestavljenega vojnega načrta. Govori se, da je bil Brusilov edini general, ki se je drznil povedati carju resnico, ko je ruski parni valjar običal in se je bližala lanska katastrofa. In odsihmal se je car vselej z njim posvetoval, dal si je razlagati njegove načrte, poslušal je njegove nasvete in upošteval njegove načrte. Naposled ga je imenoval soglasno z vojnim svetom za vrhovnega poveljnika cele ofenzive na jugozapadu in je odslovil one, kateri so zoper njega spletkarili. Slišati je tudi, da ga car drži kljub temu, da so se njegove simpatije jako šladile: Brusilov je pa — dasi se čuje to kakor presenečenje — vkljub nekaterim svojim sanjam velik skeptik in nerad dovoljuje, da se objavljajo zmagoslavna poročila. V tem se razlikuje tudi od vojnega ministra. — Manj znan javnosti je general Belajev, mož »novega duha«, ki je postal vrhovni nadzornik nad načelniki generalnih štabov. Pod prejšnjim vojnim ministrom Polivanovom je bil Belajev v ministrstvu in je vodil korespondenco z generalnimi štabi. Poleg tega ima kontrollo vseh dobav in organizacijo vojnih odprav, orožja, streliva in zalog. — Generali Aleksijev, Ivanov, Evert in Kuropatkin, ki delajo po angleškem diktatu, so stari znanci. Od poveljnikov posameznih odsekov so po imenu znani še štirje generali, in sicer: Lešický, Ščerbatov, Saharov in Kaludin. Car je v svojem vojnem razglasu izrečno povedal, da vojna situacija ne dopušča, da bi se imenovali poveljniki posameznih armad. Zdi se nam, da se na splošno ne ravna po tem ukazu. — Za Suhomlinovom so se zaprla vrata petropavlovske trdnjave. Čaka razsodbe, ki bo ostra. Pač nekaj posebnega je, kako dolgo ni vedel, da se zbira ogromni oblaki nad njegovo glavo. Ko ga je prišla vojaška komisija aretirat na njegovo stanovanje, jo je vprašal — kakor se glasi v enem protokolu — če so mu prinesli imenovanje za vrhovnega poveljnika armad. Takoj je moral izročiti sabljino in iz višave diktatorja je padel v prepad ječe, v kateri čaka na smrt.

Najnovejša ženska moda in duhovščina. Turinski nadškof je izdal pastirski list, v katerem toži čez moderna nedostojna krila, v katerih hodijo ženske v cerkev. V pismu kanonika katedrale v Cuncu, ki ga je napisal vojakom svoje župnije, stoji med drugim: Rimske matrone so se oblačile za časa

vojske v žalno obleko, ženske naše župnije pa se oblačijo kakor plesalke na vrvi: kratka krila, visoki čevlji, prozorne nogavice, vrat in prsa gola, obličje barvano in frizura tako čudna, kakršno si morejo izmisliti le — glupe gosi.

Flijan konj. Kakor poroča »Česky Dennik«, je kupil konjski trgovec Eichler popolnoma nadušljivega konja. Napolnil ga je pošteno z žganjem, da je bil konj živ kakor žrebe. Eichler je šel s svojim iskrim konjičem na sejm v Svítav, kjer ga je kupil tamošnji obrtnik Weyrauch. Pri prodaji je Eichler trdil, da je iskra žival brez napake in Weyrauch mu je z veseljem odšel na roko bankovce. Naslednjega dne je pa »iskri« konj v hlevu klaverno stal ob polnih jaslih. Ko ga je vpregel v voz, je šel kos pota, potem pa začel kašljati in se ni genil z mesta. Eichler je ovađen sodišču.

Škodljivost visokih pet. Zdravniki obsojajo najostreje in po vsej pravici visoke pete. Trdijo, da so pete, visoke 7—10 cm, kakršne dandanes nosi ženski spol, kateri hoče biti eleganten, pravi zločin, storjen na svojem lastnem zdravju. Da se to spozna, ni treba biti zdravnik, niti ni treba listati po knjigah, ki govorijo o higieni. Treba je samo pogledati damo s takimi petami in opazovati, kako buta ob tla in da ne more pošteno stopiti in kako se ji vsak hip noga zvrne. Saj morajo ženske s takimi petami v istini samo po prstih hoditi; torej delajo ves božji dan to, kar baletka le nekaj trenutkov pri predstavi, kar pa je jako naporno in utrudljivo. Neki francoski zdravnik svrvi v »Journalu« pred visokimi petami. Normalna lega stopala mora biti vodoravna, a ne skoraj navpična. Z visokimi petami je prenesena cela telesna teža na prste. Posledica je ta, da se moti ravnotežje mišic, katere so za hojo potrebne; njih delovanje se ne more normalno in prosto razvijati. Hoja izgubi na trežnosti in ljubkosti in postane prav čudno butanje in žokanje. Kakšni so pa prsti na nogi, o tem se namenoma ne govori, ali da ne bi noben kipar nogo dam, katere je nosila dalj časa visoke pete, modeliral in noben slikar kar slikal, je več kakor gotovo. K temu je treba še pripomniti, da se s hojo na visokih petah skrivi hrbišče in je vse ovalstvo k zadnjemu delu lobanje abnormalno obrnjeno. Visoke pete so tako nezdrave, kakor tudi nelepe in dajo tudi dosti truda, ki se nikdar zadostno ne plača.

Kaj je ena milijarda? Spričo vesti, da stane Francijo vojna vsak teden eno milijardo, je ena milijarda? Zlat steber, ki ima njegova vsebina pa bi znašala skoraj 17 kubičnih metrov. Za njegov prevoz bi bilo treba 24 voz. Če bi ga hoteli na rokav dvigniti, bi bilo treba 6000 ljudi. Če bi iz njega skovali novce po 20 frankov in jih položili drugega poleg drugega, ki dobili 1050 km dolg zlat trak, t. j. od Pariza do Cannes. Če bi se pa novci položili drug vrh drugega, bi bil zlati »kupec« visok 33 km, torej osemkrat višji nego Mont-blanc. — Da si moremo predstaviti eno milijardo v srebru, si mislimo ogromen steber, ki bi tehtal 5 milijonov kilogramov in imel 447 m³ vsebine. Če bi se iz tega srebra napravila 4 mm debela žica, bi obsegala zemljo na ravniku. Ako bi hoteli to srebro odnesti, bi bilo treba 225.000 ljudi ali na železnici 1000 pettonskih voz v dolžini 6 km. — Milijarda tudi v bankovcih ni malenkost. Knjiga s 1000 listi po 1000 frankov bi bila 11 cm debela in za celo milijardo bi bilo torej treba 1000 takih knjig. Zanje bi bilo treba 10 polic, vsaka 11 m dolga.

Zaplemba premoženja je odredilo tirolsko deželno sodišče proti nasled-

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani oče, stari oče, stric, svak in brat gospod

ANTON KRISCH

c. kr. bramb. ev. nadof.

danes zjutraj po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti v Gospodu zaspal.

Pogreb draga ranjaka je vrši jutri 22. t. m. ob 4. uri pop. iz dežel. bolnice na pokopališče na Viču.

Sv. maše se bodo brale v župni cerkvi sv. Antona Padov. na Viču.

Rožna dolina pri Ljubljani, 21. avgusta 1916.

Zalujoci otroci.

njim osebam: Baroni Luigi, voj. delavec, roj. l. 1871. v Tridentu (ubeg); don Anton Pellegrin, roj. l. 1874. v Soragi, župnik v Canal S. Bovo (veleizdaja); Carlo Poll, roj. l. 1891. v Rivi, desetinik, enol. prostovoljec v 64. pp. (zločin proti vojaški moči države).

Brez lekarn bi manj mrli ljudje. Danski zdravnik dr. Hindheide, znan kakor glasnik vegetarizma in preproste hrane, je imel nedavno tega v Kodanju predavanje, katero je v zdravniških krogih povzročilo veliko vznemirjenje. Med drugim je dokazoval, da bi se na Danskem dokaj zmanjšali odstotki smrtnih slučajev, če bi se vse danske lekarn zaprle, zakaj uživanje zdravil je večkrat samo škodljivo. Dr. Hindheide je 18 let zdravnik v eni bolnici in se je skozi vsa leta svoje zdravniške delavnosti upiral predpisovati bolnikom zdravila. Zato mu je že bilo zagroženo, da bo odpuščen, ali on je ostal pri svojem prepričanju, pri čemer so ga podpirali njegovi ožji tovariši, ki so se strinjali z njegovimi nazori in so mu dali izpričevalo, da je izmed najbolj vrlih zdravnikov danske dežele.

Največja knjiga na svetu. Knjiga izredne velikosti se nahaja v angleškem muzeju. Visoka je 175 cm in skoraj tolika je tudi njena širjara. Kakor je nenavadna njena obsežnost tako je tudi njena vsebina posebnost svoje vrste, zakaj sestavljena je iz fino izdelanih nizozemskih zemljevidov iz časa kraljev sturatskega rodu. Rečena knjiga je vezana v rdeče usnje, platnice pa so okrašene s tremi močnimi, pozlačenimi zapenjačami. Na naslovnem listu so bogati okraski, izvedeni z ročno risbo. Zgodovina te čudne knjige je jako zanimiva. Bila je namreč podarjena angleškemu kralju Karlu II., ko je leta 1660. odhajal iz svojega prognanstva na Nizozemskem, da bi zopet zasedel svoj prestol na Angleškem. John Evelyn piše v svojem dnevniku dne 1. listopada 1660. l.: »Z nekaterimi svojimi sorodniki sem posetil kraljevi grad, da bi jih povedel skozi kraljev kabinet in skozi kraljeve zasebne zbirke. Videl sem tam nenavadno veliko knjigo, visoko skoraj 4 lakti, vsebujočo zemljevide.«

Brezžična telefonska zveza med Ameriko in Evropo. Znani znameniti rusko-ameriški izumitelj M. I. Pupin je nedavno dosegel brezžično telefonsko zvezo na daljavo nad 9000 km, kar odgovarja približno razdalji med New Yorkom in Berlinom. Pupin sam je o svojem delu povedal to-le: Ko se je bilo posrečilo napraviti generatorje, ki proizvajajo zelo brze električne tresaje po 20.000 do 200.000 na sekundo in sicer enakomerno in brez šuma, — je šlo za to, da se ti valovi na kak način tako izpremenijo, da bi se izpremembe odgovarjale menjavi zvočnih valov pri izgovorjenih besedah. Tudi to se je doseglo. Toda spričo neizmernih daljav, ki jih je veljalo premostiti, so dospeli valovi na sprejemno postajo tako oslabljeni, da bi noben instrument ne mogel ustnoviti njihove navzočnosti. Tedaj se je Pupinu pred nekaj leti posrečilo iznajti »ojačevalec«, ki je oddajal slabotni val v neizmerno povečani obliki, ne da bi bil izpremenil njegov značaj. Sedaj se je bilo mogoče sporazumeti že na 8000 km. Toda to ojačenje so pogosto motili mnogoštevilni električni valovi, ki stalno križarijo po zemeljskem ozračju in katere »ojačevalec« seveda istotako neizmerno povečava. Zadnja važna Pupinova iznajdba je bila sedaj ta, da je sestavil poseben valni prevodnik, ki se vstavi med oddajno anteno in sprejemalec in kateri propušča samo valove gotove dolžine. Ker so atmosferski električni valovi večinoma zelo kratki v primeri z onimi, ki se potom električnega generatorja pošiljajo v ozračje, je sedaj mogoče potom delnega valnega prevodnika, ki ga vstavimo na gotovo dolžino, doseči, da se propušča samo taki valovi, ki prenašajo govorjeno besedo, dočim so moteči postranski šumi izključeni. S tem je po Pupinovem mnenju teoretično dana možnost za brezžično sporazumevanje med vsemi mogočimi točkami zemeljske površine, ako se le na oddajni postaji proizvajajo zadosti močni vali. —

Bližnji praktični uspeh teh Pupinovih iznajdb utegne biti brezžična telefonska zveza med Ameriko in Evropo.

Največji križ na svetu stoji nad pokopališčem v srednji Galiciji padlih junakov pri Przemyslu na levem bregu Sana. 12 m visoki železno-granitni križ stoji na osem metrov visokem podzidku. Kot znamenje žalosti in odrešenja obvladuje celo svojo okolico. Celokupna višina znaša 26 metrov ter je to največji križ na svetu in eden najmočnejših gradbenih spomenikov v monarhiji. Vrh križa je napis: »Mortuis pro patria«. V opornem zidu je marmorna plošča s posvetilom. Na tem pokopališču počiva 16.000 ogrskih in avstrijskih vojakov.

Petdesetletnica podmorske telegrafične zveze med Evropo in Ameriko. Dne 5. avgusta je poteklo ravno pol stoletja, odkar je Severna Amerika nepretrgoma v podmorski telegrafični zvezi z Evropo. Toda misel pod morjem zvezati Stari in Novi svet je mnogo starejša. Že 1795 je predložil Španec Salva akademiji znanosti v Barceloni načrt za tak podmorski brzojav. 1811 so se vršili prvi skromni poskusi. Newyorški veletržec Field je ustanovil prvo atlantsko telegrafsko družbo. Po mnogih težkočah je bil 5. avgusta 1858. prvi kabel med Evropo in Ameriko položen. Ker pa niso bili takrat še znani električni in mehanski pogoji tako dolgega kabla, je brzojav odpovedal že 1. septembra istega leta. V štirih tednih, kar je brzojav deloval, se je oddalo okoli 800 brzojav med Evropo in Ameriko. Naprava je stala 10 milijonov mark. — Dne 23. julija 1865. je družba »Anglo-American-Telegraph Co.« začela polagati nov kabel; po mnogih težkočah in nesrečah je bilo delo izvršeno 5. avgusta 1866. Od tega dne je brzojavna zveza med Evropo in Ameriko nepretrgoma. V začetku so bili ti brzojavi zelo dragi. Za 20 besed po pet črk je znašala pristojbina 400 mark, in šele, ko se je ustanovila neka francoska družba, se je pristojbina (10 besed) znižala na 40 mark. — Uspehi tega kabla so dovedli do tega, da je bil kmalu ves svet preprežen s podmorskim kablom.

Vseh potrebnih tujih jezikov se naučimo najlažje, če preštudiramo kratke pa zelo porabne jezikovne vodnike iz svetovnoznane Langenscheidtove založbe: Metoula Sprachführer, ki so na razpolago za najrazličnejše jezike. Vsaka teh praktičnih knjižic velja vezana samo 1 K 20 v, in se dobi v Katoliški Bukvarni. Kdor se želi v enem ali drugem jeziku bolje izobraziti, si kupi za to knjižico kako temeljitejšo, delo iz iste založbe in mu bo temeljit študij katerikoli jezika zelo lahek, ker so vsa dela tega založnika po načinu in besednem zakladu v tesni zvezi.

KONTORISTINJA

se sprejme, ki je slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi dobro zmožna ter razume dobro knjigovodstvo in računstvo. Ponudbe sprejme upravnništvo »Slovenca« pod »100. F.«

Žena brez otrok išče mesia

HIŠNICE

- Ponudbe pod »Zanesljiva«, -

Kava!

Kava v kockah že zmleta s sladkorjem; 1 kocka se potrebuje za pol ltr kave
Navodilo se glasi: 1 kocko pet minut kuhati v pol ltr. vode, in najboljša sladka kava je gotova.
Samo en posus! Na tisoče priporočil h pisem na razpolago. — En poštni zavoj 5 kg stane samo K 25. — Pošilja proti povzetju ali predplačilu zastopnik tovarne

Iv. Urek, Ljubljana 4,
Mestni trg 13.

Naročite „Slovenca.“

Gospodična

s sedem letno učiteljsko prakso v slov. in hrvaškem jeziku želi mesta kot vzgojiteljica ali družabnica pri kakšni dami. Cenjene ponudbe na na upravo lista pod: »Vzgojiteljica 88«.

Išče se za takoj lepo, snažno

stanovanje

3—4 sobe z vsemi pritliklinami.
Ponudbe pod »MIRNA STRANKA« na upravnništvo, 1964

Notarskega substituta,

eventuelno v vseh notarskih poslih izvežbanega kandidata ali uradnika, išče notar v Ljubljani.
Naslov pove upravnništvo »Slovenca« pod: 1962.

Ob pomanjkanju mleka!

Sladni čaj znamka **SLADIN**

je najbolj zdrava in najcenejša

hrana za dojenčke.

S Sladinom se lahko odpomore pomanjkanju mleka in sladkorja, kajti prihrani se pri njem dve tretjini mleka in eno tretjino sladkorja. Izmed mnogih priznanj naj navedemo samo ono gospe Eme pl. Trnkoczy, soproge lekarnarja v Gradcu: Ljubi svaki! Naznaniti Ti želim, da se prehranja Elzin malček s Sladinom (sladni čaj) in se krasno razvija, torej se more Sladin najtopleje priporočati.

Dobi se pri lekarju Trnkoczyju v Ljubljani poleg rotovža. Glavne zaloge: Na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: Schönbrunnerstrasse 109, Josefstädterstr. 25., Radeckplatz 4. — V Gradcu: Sackstrasse 4.

Od 1. septembra 1916 se sprejme

več vajencev

za mizarstvo in tapetništvo v tovarni pohištva pri tvrdki **IVAN MATHIAN,**
c. kr. dvorni založnik v Ljubljani.
1963

Hranilnica in posojilnica r. z. z n. z. na Blokah naznanja žalostno vest, da je njen prezadužni, marljivi in vestni načelnik, občinski in cestni odbornik etc., gospod

FRANC ŠKRABER

včeraj dne 17. t. m. ob 10. uri zvečer previden s svetotajstvi za umirajočo Gospodu izročil svojo blago dušo.
Pogreb se vrši v soboto, dne 19. t. m. ob 7. uri zjutraj iz hiše žalosti v Nemški vasi na tukajšnje pokopališče.
Blagega in občespoštovanega rajnika priporočamo v molitev in v blag spomin!

BLOKE, dne 18. avgusta 1916.

Kostanjev les orehove in jesenove hlode

kupujem po najvišji dnevni ceni.

Ponudbe na naslov: **Jos. Kralj, Ljubljana** Franca Josipa cesta št. 7.

Potrjim srcem javljam vsem častitim duhovnim sobratom, vsem sorodnikom in znancem, da je naš ljubljani sin, oziroma brat in svak, častiti gospod

Anton Križman

bivši kaplan-ekspozit v Boljuncu, zadnji čas v pokoju v Borštu,

večkrat previden s tolažili sv. vere, po dolgem trpljenju danes izdihnil svojo blago dušo.
Pogreb se vrši v soboto 19. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne na pokopališče k Sv. Ani v Trstu.

BORŠT — SV. IVAN pri Trstu, dne 17. avgusta 1916.

Anton Križman, oče. **Ivan Križman, brat.**
Ivanka Križman, mati. **Amaliya Križman, svakinja.**
Veronika Zupančič, služkinja.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsa, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvergovati se boleznijo nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, kaferim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri kaferih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah a K. 4.-